ACEITIS

1976
10

1976 GRUODIS - DECEMBER Vol. LXVI. No. 10

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

ANTAI... — K. Trimakas 349
Linksmas jaunuolis — Kristaus sekėjas — V. Gidžiūnas, OFM 351
Saulės giesmė — Pranciškus Asyžietis 353
Adventas; Kalėdos — Gertruda von le Fort 354
Bronius Murinas 356
Apie atsinaujinimo sąjūdį — Vysk. V. Brizgys, V. Gidžiūnas, OFM, ses. I. Marijošiūtė, V. Kolyčius, G. Valiulienė, P. Kleinotas, S.J., kun. J. Šeškevičius 357
Aplankius Š. Amerikos lietuvius — N. Guzikauskaitė, B. Bacevičiūtė, R. J. Saldys 360
ATVIRAI: Atgaivinti "apmirusią tautą" — Živilė 362
KNYGOS: A. Radžiaus "Baltas mėnulio miestas" (rec.) — A. Zailskaitė 363
Knygos krikščioniškam atsinaujinimui 367
Žmogaus kilnumas — O. Vaitkutė 368
ATŽALOS: Saulėtekio dovana (eil.) — L. Dudėnaitė 370
Lietuvių kova už tikėjimą ir laisvę — V. Kuprytė 371
Kad jaunoji karta suprastų laiko brangumą — Prel. Pr. Juras 372
VEIKLA 373
1976 m. "Ateities" turinys 377

Šį numerį išdėstė K. Trimakas ir A. Zailskaitė. Nuotraukos — Alg. Grigaičio (viršelis ir 358), J. Kuprio (visos 376), V. Maželio (375-I), K. Trimako (abi 356, 373, abi 374 ir 375-II). Iliustracijos: Giotto "Pranciškus Asyžietis" (351), D. Stončiūtės pieštas knygos viršelis (363), M. K. Čiurlionio "Šaulys" bei "Jautis" (364) ir R. Valiulytės piešinys (370).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktoriai:** Dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL. 60453, USA. Telef. (312) 636-2595; ir Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Tomas Palubinskas ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. **Leidžia** Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5.00 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. **Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00** Second class postage paid at Chicago, Illinois.

Kalėdų šventėse dalinamės
su visais mūsų tarpan
Kristaus atneštu džiaugsmu.
Linkime 1977 metus
padaryti krikščioniško
atsinaujinimo metais.
"Ateitis"

antai...

KONTRASTAS: Liūdesys Kalėdose

Žmonės neturi jaustis nenormalūs, jei Kalėdų švenčių metu jaučia didesnį ar mažesnį liūdesį, — taip guodžia sociologas Amitai Etzioni ("Psychology Today", gruodis, 23 psl.): tokį liūdesį patiria daugumas žmonių. Pagal jį, viena svarbiausių priežasčių yra švenčių metu jaučiama įtampa, susidaranti iš nesutarimų šeimoj tarp vedusiųjų ar tarp tėvų ir jų vaikų, ar iš juntamo tolio idealui; įtampa taip pat gali kilti iš save kaltinančio jausmo, negalint pirkti kitiems (ypač šeimos nariams) brangesnių dovanų.

Etzioni pataria nekreipti dėmesio į tą liūdesį, kuris greit po švenčių pats pranyksta.

Giliau žvelgiant: liūdesys Kalėdose kyla iš stokos Kristaus mūsų gyvenime. Tad pilnesnis sprendimas yra "grąžinti Kristų į Kalėdas" — į mūsų gyvenimą. Kalėdos primena Kristaus atėjimą į mūsų tarpą — iš to tikras džiaugsmas. Jo mokslo šviesoj išsprendžiami visokie nesutarimai ir lengviau pakeliamas idealo tolių jausmas, o dovanų dalinimasis priimamas daugiau kaip atsidavimo išraiška, kur pats atsidavimas gyvenime, o ne dovanos materialinis brangumas turi svarbesnę reikšmę.

NAUJIENOS: Gerina ir blogina

Žinios apie žmogaus elgesį turi įtakos mūsų nuomonei apie kitus ir mūsų elgesiui su kitais. Visa eilė tyrinėjimų parodė, kad naujiena apie gerą žmogaus darbą žmones paveikia spręsti teigiamai apie kitus ir geriau su jais elgtis, kai tuo tarpu naujiena apie žmogaus žiaurumą žmogui — neigiamai galvoti ir elgtis (žr. H. A. Hornstein, "Cruelty and Kindness; A New Look at Aggression and Altruism", Prentice-Hall, 1976).

Sensacingomis žiniomis apie nusikaltimus bei skandalus ir erzeliais perkrauti laikraščiai atbukina visuomenę ir neigiamai paveikia pavienius asmenis. Taip juntama ne tik amerikiečių, bet ir lietuvių išeivių spaudoj. Visuomenės labui reikia iškelti teigiamus darbus (be panegyrikos), o erzelių neišpūsti.

SOLŽENICINAS: Dvasinė jėga

"Praleidęs pustrečių metų Vakaruose, pastebėjau, — tvirtina iš Europos į JAV beišsikeliąs rusų iškilus rašytojas Solženicinas, — kokią krizę jūsų išgyvenate. Pas mus Rusijoje, vaikiškai tikima, kad Rusiją išgelbės Vakarai. Tuo tarpu jūs, vakariečiai, patys turite gelbėtis, o mes patys, ne revoliucija ir krauju, bet dvasine jėga priversime sugriūti dabartinį režimą".

Dvasinės jėgos — tokios, kokia kyla iš krikščionybės — reikia ne tik komunistų diktatūros išprievartautos Rusijos, bet ir sumaterialėjusių Vakarų žmogaus atgimimui. Mes, gyven-

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

dami Vakaruose, gyvuosime technikos ir daiktų pažangą tik atsvėrę dvasine pažanga.

KNYGA: Dalijantis jos gelme

Lietuviškuose išeivijos horizontuose spausdinta naujesnė religinė idėja yra tokia brangi retenybė, kad, jai pasirodžius, norisi ja ne tik pačiam džiaugtis, bet ir su kitais dalintis.

Toks noras kyla, pasirodžius ir dr. Ant. Maceinos "Religijos filosofijos" pirmajai daliai. Knyga — filosofiškai gili. Idėjiškai ji pasiekia kulminaciją tada, kai autorius apie Dievą byloja, kaip ir šv. Jonas Evangelistas: "... Nes būti ir būti meile yra Dievui vienas ir tas pats dalykas"; toj šviesoj "kūrinys atsiskleidžia, kaip Dievo-Meilės regimybė".

Knygos gelmės dalijimasis pilnėja, kai jos idėjos ima paveikti gyvenimą.

PUNSKO LIETUVIAI: Taktikai keičiantis

Jau kuris laikas, kaip lietuvius išeivius skaudino žinia apie lenkų daromą skriaudą Punsko trikampio katalikams lietuviams: jų pastoracijai skiriami ne lietuviai (kurių yra), bet lenkai kunigai; lietuviams neleidžiama turėti pamaldų Seinų bazilikoje ir kt.

Neseniai tylos taktika (nejudinti, kad "dar blogiau nebūtų") buvo pakeista į tų negerovių viešą iškėlimą ir tiesioginį kreipimąsi. Ypač tvirtą poziciją paėmė Kanados lietuvių "Tėviškės Žiburiai" savo vedamuoju "Trikampis pavojuje" (nr. 34-35) ir laiškų atspausdinimu. Lomžos vysk. M. Sasinowskiui, pasakiusiam "Aš esu ramus, kad lietuviams skriaudos nedarome", "Tėviškės Žiburiai" (nr. 48) atsakė: "Ar Ganytojas gali būti ramus, kai jo ganomųjų bendruomenėje nėra ramybės... Seinų lietuviai yra skriaudžiami".

Lenkų dvasiškija Punske lietuvių atžvilgiu iki šiol rodėsi daugiau lenkais negu krikščionimis. Tai privalo būti keliama, iki tenykštiems lietuviams bus atsiektas, jei ne Evangelijų įkvėptas krikščioniškai broliškas, tai bent Vatikano II susirinkimo garantuotas žmogiškų teisių traktavimas.

MOKYKLOJ: Sunkiau mergaitėms?

Pirmu žvilgsniu atrodo, kad mokykloj berniukai turi daugiau problemų, negu mergaitės: jie juk nedrausmingesni, mažiau sėslūs, mažiau mokosi. Tiesa, jų daugiau susiduria su drausme, daugiau jų išmetama, daugiau palieka antriems metams. Tačiau, pagal viduriniųjų mokyklų mokinių apklausinėjimą Detroite ("Psychology Today", gruodis, 36 psl.) daugiau mergaičių negu berniukų pergyvena vidinės įtampos, depresijos, kaltės ir psicho-kūniškų simptomų, kas rodo jas vidiniai prasčiau už berniukus pritampant prie mokyklos.

Net ir geras mokymasis mergaitei "neišeina į naudą" tiek, kiek berniukui. Berniukai su gerais pažymiais turi mažiau vidinės įtampos, agresyvumo ir junta didesnį savo vertės jausmą, negu prasčiau besimokantieji. Tačiau gerai besimokančios mergaitės viso to tiek pozityviai nejaučia. Gerų pažymių joms nepakanka: tik su labais gerais pažymiais mergaitės taip jaučiasi.

Studijos autoriai E. Douvan, R. Kulka ir A. Locksley nurodo, kad čia gal kalta mokykla, kuri mažiau priderinta mergaitėms, negu berniukams. Tačiau galimas dalykas, kad čia kalta ir visuomenėj tebevyraujanti opinija, vyro atsiekimą priskirianti jo paties pastangoms, o moters atsiekimą — jos "laimei" ("Psychology Today", gruodis, 70 psl.). Taigi, mergaitės mokykloj gal pačios netiki savo atsiekimais arba bent bando sau ir kitiems įrodyti, kad jų geras mokymasis tikrai yra ne "laimės", bet jų pastangų vaisius.

JUNTANT REIKALĄ: Kaip atsigaivinti

Atsigaivinti gali tik tas, kuris pajunta reikalą. Dvasinio atsigaivinimo reikalą yra pajutęs ne vienas atsiliepęs atsišaukiman į krikščioniškąjį atsinaujinimą (žr. šio "Ateities" nr. 357 psl.). Ypač gyvai pasisako Živilė "Atvirai" skyriuje, 362 psl.): "Krizė nėra kaip veiklą atgaivinti, bet kaip atgaivinti Kristų mūsų širdyse."

Reikalą pajusti turim patys. Iš tiesų — ir atsinaujinti tegalim patys; bet čia daug kuo galim dalintis vieni su kitais. Dalintis dvasia susitelkimo savaitgaliais yra sutikę visa eilė asmenų (367 psl.). Ir knygos priklauso prie dalinimosi: iš jų galima semtis ne vien individualiai, bet ir kartu. Atitinkamų knygų sąrašą pradedame spausdinti šiame numeryje (359 psl.).

Kęstutis Trimakas

LINKSMAS JAUNUOLIS – UOLUS KRISTAUS SEKĖJAS

Šv. Pranciškaus Asyžiečio 750 metų mirties sukaktuvių proga

KUN. DR. VIKTORAS GIDŽIŪNAS, O. F. M.

Šv. Pranciškus Asyžietis, pasiturinčio Asyžiaus audinių pirklio Pietro Bernardone sūnus, gimė 1182 m. pradžioje. Motinos pageidavimu, pakrikštytas Jonu, vėliau tėvo pramintas Prancesco. Lotyniškai skaityti ir rašyti Pranciškų išmokė šv. Jurgio bažnyčios kunigai, o vėliau jis pramoko ir prancūziškai. Jaunystėje Pranciškus mėgo linksmą gyvenimą: kėlė puotas, dainavo, troško pasižymėti karo žygiuose. Kai 1202 m. asyžiečių kovoje su Perugijos miestu pateko nelaisvėn ir po metų buvo išlaisvintas, grįžęs susirgo, tai po ligos pradėjo tolti nuo ankstyvesnių savo papročių. Norėdamas tapti riteriu, stojo savanoriu į Gualtiero Brienne kariuomenę ir vyko į Pulia, bet, Spoleto mieste sapne įspėtas, kad pasirinkęs tarną vietoj valdovo, grįžo Asyžiun ir atsidavė maldos ir atgailos gyvenimui.

Šis sapnas ir jo grįžimas namo yra laikomas Pranciškaus atsivertimu. Pranciškaus atsivertimą tačiau negalima suprasti, kaip nuodėmingo gyvenimo pakeitimą, bet kaip perėjimą iš paprasto į uolesnį krikščionišką gyvenimą. Šis keitimasis ja-

---

Kun. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, buvęs Ateitininkų Federacijos dvasios vadas, Bažnyčios istorikas, plačiai bendradarbiaująs spaudoje.

me vyko pamažu. Jis, gal būt, jau prasidėjo Perugijos nelaisvėj, bet jam lemiančios reikšmės turėjo Spoleto sapnas. Grįžęs Asyžiun, jis, dažnai pasislėpęs melsdavosi kalnų uoloje ir tapo dosnesnis vargšams. Paskui jo kelionė Romon, ten pasikeitimas su elgeta drabužiais bei išmaldos prašymas prie šv. Petro bazilikos durų jį užgrūdino nusižeminime, o prisivertimas pamilti raupsuostuosius padėjo jam dar labiau nugalėti save. Kartą jam šv. Damijano bažnytėlėje Kristus prabilo nuo kryžiaus ir liepė jam atnaujinti griūvančią bažnyčią. Tada is dar nesuprato tikrosios šios misijos prasmės, dėl to tai bandė padaryti tėvo pinigais, gautais už parduotas gelumbes ir arklį. Kaip tik tuo metu Pranciškus ima tolti nuo namų ir apsigyvena prie šv. Damijano bažnytėlės. Veltui tėvas jo ieško mieste, veltui, vaikų išjuokiamą, sugavęs jį, kalino rūsyje, nes, motinos paleistas, jis vėl tęsė atsiskyrėlio gyvenimą. Tada tėvas, manydamas, kad sūnus išsigąs ir sugrįš į normalų gyvenimą, kai teismo keliu pagrasins išskirti iš šeimos. Viskas veltui, nes 1207 m. žiemą Pranciškus vyskupo akivaizdoje grąžino tėvui pinigus ir net drabužius ir nuogas, vyskupo apsiaustu pridengtas, tarė: "Nuo dabar aš nesivadinsiu Pietro Bernardone sūnumi, bet į savo tėvą kreipsiuosi —Tėve mūsų, kuris esi danguje". Tai buvo paskutinis Pranciškaus pergalės žingsnis. Nuo tada jis pradėjo tikrojo beturčio atsiskyrėlio gyvenimą. Tuomet jis savo rankomis ir surinktomis aukomis atnaujino šv. Damijano, šv. Petro ir Porciunkulės bažnytėles.

Taip jam besidarbuojant, prabėgo dveji metai, iki 1209 m. vasario 24 d., šv. Motiejaus apaštalo šventės, kai, klausydamas mišių Porciunkulės bažnytėlėje, išgirdo Evangelijos žodžius apie apaštalų siuntimą ir pajuto asmeninį pašaukimą apaštalavimo darbui. Tada, viską metęs, išėjo sakyti pamokslų. Netrukus Pranciškaus gyvenimu ir pamokslais ėmė žavėtis jaunuoliai ir pradėjo jį sekti. Pirmieji jo mokiniai buvo Bernardas iš Quintavalle, aukštos kilmės asyžietis, ir Petras Cattani, mokytas kanauninkas. Kiek vėliau prisidėjo ir kiti. Sulaukęs 11 sekėjų, Pranciškus parašė trumpą regulą, kuri susidėjo iš Evangelijos patarimų ir reikalingiausių vienuolinio gyvenimo nuostatų. Tada 1210 m. su savo sekėjais nuvyko Romon ir iš pop. Inocento III gavo žodinį vienuolijos patvirtinimą. Popiežius Pranciškui ir jo broliams suteikė tonsūras, leido sakyti pamokslus ir pažadėjo savo globą. Po šio patvirtinimo brolių skaičius greitai pradėjo augti. Pranciškus juos pavadino Mažesniaisiais Broliais.

Pranciškaus pamokslais ir gyvenimu sužavėtos, juo panoro sekti ir mergaitės. Pirmoji buvo šv. Klara, aukštos kilmės ir turtingos šeimos asyžietė, kurią 1212 m. Verbų sekmadienio naktį, pabėgusią iš namų, Pranciškus apvilko atgailos drabužiu. Atsiradus daugiau kandidačių, Pranciškus padėjo jai parašyti regulą ir įkurti klarisių vienuoliją, antruoju šv. Pranciškaus ordinu vadinamą.

Jo apaštalavimo išdava buvo ir trečiasis pasauliečių ordinas. Juo ir jo pamokslais žavėjosi visi: jauni ir seni, vedę vyrai ir ištekėjusios moterys, kilmingieji ir paprasti žmonės. Visi norėjo juo sekti, dėl to Pranciškus parašė trečiąją regulą ir, gavęs popiežiaus patvirtinimą, įkūrė pasaulyje gyvenančių žmonių vienuoliją.

Greitas Mažesniųjų Brolių vienuolijos augimas pareikalavo geresnės organizacijos, negu kad ji buvo nustatyta pirmoje reguloje. Dėl to Pranciškus nuo 1217 m. pradėjo šaukti visuotinius brolių susirinkimus, generalinėmis kapitulomis vadinamus, kur buvo nagrinėjamos ordino problemos ir duodami nauji praktiški nurodymai. Lengvesniam brolių valdymui Pranciškus savo ordiną padalijo į teritorines provincijas ir parašė naują, 1221 m. generalinės kapitulos priimtą, regulą. Vėliau, padedant kardinolui Ugolini, perredaguotą ir 1223 m. lapkričio 29 d. galutinai pop. Honorijaus III patvirtintą. Trokšdamas visai atsidėti dvasiniam gyvenimui, Pranciškus 1220 m. kapituloje ordinui valdyti paskyrė savo vikarą Petrą Cattani, kuriam mirus, išrinko brolį Eliją, o ordinui globoti iš Šv. Sosto išprašė kardinolą protektorių.

Pranciškus, išgirdęs Evangelijos žodžius šv. Motiejaus apaštalo mišiose ir juos supratęs, kaip asmeninį pašaukimą apaštalauti, tuoj paprastais žodžiais, itališkai, pradėjo sakyti pamokslus (Iki tol pamokslai daugiausia buvo sakomi lotyniškai). Jis juos sakė aikštėse, gatvėse, atvirame ore, liaudžiai suprantama kalba, visus ragino daryti atgailą. Sulaukęs pirmųjų brolių, jų neuždarė vienuolyne, kaip darydavo ankstesnieji vienuolijų įkūrėjai, bet siuntė juos sakyti pamokslų. Paprasta Pranciškaus apaštalavimo forma, pradėta Umbrijoje, jo sekėjų greitai buvo paskleista visame pasaulyje. Pats Pranciškus vien Italijoje pamokslų sakymu nepasitenkino, bet vyko ir į kitus kraštus. Antai, 1212 m. iš Ankonos bandė vykti Syrijon, bet audra laivą nunešė į Dalmatiją ir buvo priverstas grįžti. Kitais metais jis vyko į Maroką, bet liga jį sulaikė Ispanijoje. 1215 m. išplaukė į rytus ir pasiekė Egiptą, kai buvo puolama Damiatos pilis. Čia jis stengėsi sutaikinti nesutariančius kryžininkus. Paskui nuvyko pas mahometonų sultaną Al-Malikal Kamil ir jo akivaizdoje sakė pamokslus, tikėdamasis jį atversti. Sultanas neatsivertė, bet Pranciškui leido savo žemėse sakyti pamokslus. Tada jis nuvyko į Palestiną, lankė šventas vietas ir vėliau, ordino reikalų verčiamas, grįžo Italijon, kur ligi mirties nenustojo apaštalauti.

SAULĖS GIESMĖ

●

Pranciškus Asyžietis

Tegarbina Tave, o Viešpatie, visi Tavieji sutvėrimai,
Ypač puikioji sesė saulė,
Kuria dienas ir mus Tu apšvieti;
Jinai graži, ir, spindėdama didžiu spindėjimu,
Mums atneša, Aukščiausias, Tavo vaizdą.

Tegarbina Tave, o Viešpatie, brolis vėjas,
Erdvės, debesys, giedra ir oro atmainos,
Per kurias Tu savo kūriniams teiki gyvastingumą.

Tegarbina Tave, o Viešpatie, sesė žemė motina,
Kuri mus valdo ir maitina,
Ir augina visokį vaisių,
Ir žiedus spalvinguosus, ir žolę.

Tegarbina Tave, o Viešpatie, tas, kuris,
Tavosios meilės padedamas, atleidžia
Ir ištveria sunkiuosius mėginimus ir kančią.
Palaiminti tie, kurie išlaiko taiką,
Jie bus Tavo, o Aukščiausias, vainikuoti.

Sutvarkęs savo ordiną ir atsisakęs nuo jo valdymo, Pranciškus atsidėjo mistiniam gyvenimui, pilnutiniam Kristaus sekimui taip, kad 1224 m. rugsėjo 7 d. Alvernos kalne buvo pažymėtas Kristaus žaizdomis. Pagaliau jo kūnas, nuvarginţtas nuolatinių pasninkų ir aštrios atgailos, paliego. Jis kentėjo nuolatinius vidurių ir kepenų skausmus, prisidėjo dar ir akių liga, beveik visiškai atėmusi regėjimą. Veltui, brolių patartas, jis ieškojo atsigaivinimo Rieti lygumoje, Ponte Colombo ir Greccio miške ir Sienos mieste. Jo sveikata tolydžio blogėjo. Tada sugrįžo Asyžiun ir apsigyveno prie šv. Damijano bažnytėlės, vėliau buvo slaugomas vyskupo rūmuose. Čia jis sukūrė Saulės arba kūrinių giesmę Kūrėjui ir parašė savo Testamentą. Matydamas savo gyvenimo galą, panoro mirti prie Porciunkulės; ten brolių nešamas, palaimino gimtąjį miestą ir 1226 m. spalio 3 d. vakare mirė. Kitą dieną jo kūnas buvo palaidotas Asyžiuje šv. Jurgio bažnyčioje.

Pranciškaus kanonizacija įvyko po dviejų metų: 1228 m. liepos 15 dieną pop. Grigalius IX atvyko Asyžiun ir šv. Jurgio bažnyčioje paskelbė jį šventuoju, pats pasakė pamokslą ir spalio 4 d. paskyrė šv. Pranciškaus šventę. Kitą dieną padėjo pirmąjį akmenį šv. Pranciškaus bazilikai, kurios statyba rūpintis pavedė broliui Elijui. Užbaigus apatinės bazilikos statybą, 1230 m. gegužės 25 d. jon buvo perneštas šv. Pranciškaus kūnas, kur ir dabar ilsisi.

Šv. Pranciškus nebuvo mokslo vyras ir nepaliko didelių ir garsių veikalų. Jo raštai yra tik vienuolinės regulos, Saulės giesmė, Testamentas ir keli trumpi laiškai. Šv. Pranciškus garsus dvasios revoliucija, kurią jis atnešė į pasaulį ir atnaujino tikinčiųjų gyvenimą tuomet supasaulėjusios Bažnyčios viduje, dėl to jo meilės, neturto ir paklusnumo reforma laikoma pasaulinio masto įvykiu. Nei vienas šventasis nesusilaukė tiek biografijų ir nei vienas tiek nefigūruoja mene, muzikoj ir literatūroj. Kiek primirštą šv. Pranciškų XIX amž. vėl iškėlė romantizmas, šiuokart kaip poetą, gamtos mylėtoją ir dainininką. Iš to kilo naujas juo susidomėjimas, kuris, P. Sabatier dėka, virto moksliniu sąjūdžiu, iki šiol tebesitęsiančiu. Šv. Pranciškaus asmenybė, spinduliavusi savo laikų žmonėms, tebėra gyva ir po 750 metų ir spinduliuoja moderniųjų laikų pasauliui savo neturtu ir broliška meile. Šv. Pranciškus, anot pop. Pijaus X, perėjo pasaulį kaip "alter Christus" — kaip antras Kristus, savyje nukopijavęs dieviškąjį Išganytoją taip, kaip nė vienam šventajam nėra pavykę.

Jo dvasios sklaida greit pasiekė tolimus kraštus ir anuomet dar pagonišką Lietuvą. Pranciškonai Lietuvoje Kristaus mokslą skelbė Mindaugo krikšto metu, buvo Vytenio ir Gedimino draugai, gynė juos nuo Vokiečių ordino kėslų. Jie apkrikštijo Lietuvą ir davė pirmuosius Vilniaus vyskupus. Vėliau gynė jos tikinčiuosius nuo klaidatikių. Lietuvai praradus laisvę, neteko savo vienuolynų ir savo dalią sujungė su lietuvių tremtinių dalia. Dalis jų liko Lietuvoje, o kiti, išvykę į svetimus kraštus, šv. Pranciškaus dvasioje dirba lietuvių tarpe.

Iš "Himnų Bažnyčiai"

GERTRUDA VON LE FORT

Adventas

I

Suglausk savo sparnus, o siela, grįžk iš tolybių,
kopk iš dangaus į savo mažą namelį!
O, Slaptingojo kankine, nematomo Dievo kentėtoja,
jo šventai išsiilgus!
Ar galėtų kas eiti be žingsnių? Žengt per nuogąjį
orą?
Ir pamilt amžinybę, netarusią žodžio?
Kviesk į savo žingsnius, kviesk širdį namo, kviesk
į savo vargingą žmogystę!
Nes štai aš keliauju džiaugsmingai per tavo
laukus, ir skubantis džiaugsmas per rudąjį
rudenį neša mane!
Angelai keliauja į žemę, didžiosios žvaigždės
į ją pakelėj —
Supkit, motinos, supkit: jūsų vaikeliai nušvis
jų šviesa!

II

Giedokite tai, aušrai delsiant, giedokit
iš tyko į rūškaną ausį pasaulio!
Giedokit suklupę, giedokite tartum po šydais,
giedokit, kaip laukiančios moterys gieda:
Nes trapus pasidarė Stiprusis, mažas, kurs
begalinis, malonus, kurs galingas, nuolankus,
kurs didingas,
Mergelės mažam kambarėly jis telpa: ant jos
kelių jo sostas, ir lopšinė jo liaupsė!
Štai dienos keltis iš pamaldumo nenori, ir žiemos
naktys iš gilios pagarbos tokios tamsios:
Aš uždegsiu šviesas, o siela, aš džiaugsmą
uždegsiu visuos tavo žmogystės kampuos:
Tesie pasveikinta nešiojus Viešpatį!

Kalėdos

Kūdiki iš amžinybės, giedosiu aš tavo
Motinai! Mano giesmė bus graži, kaip
rytmečio tyrasai sniegas!
Džiaukis, Mergele Marija, mano žemės dukter,
mano sielos sese, o, džiaukis tu, mano
džiaugsmo džiaugsme!
Aš esu tik keliavimas naktį, o tu po žvaigždėm
manęs laukiantis namas!
Aš esu tik ištroškęs puodelis, o tu mano
Viešpaties jūra plati!
Džiaukis, Mergele Marija, palaimingi, kurie
palaiminga vadina tave. Žemės vaikui daugiau
nusimint nebereiks.
Aš visa sujungianti meilė, aš kalbėsiu visiems:
vieną jūsų išaukštino Viešpats! —
Džiaukis, Mergele Marija, mano žemės sparnai,
mano sielos karūna, džiaukis, o mano
džiaugsmo džiaugsme;
Palaimingi, kurie palaiminga vadina tave!

Vertė A. Tyruolis

GERTRUDA VON LE FORT (1876-1971), nuo kurios gimimo šįmet suėjo 100 metų, yra viena iš žymiausių vokiečių katalikų rašytojų mūsų amžiuje. Pamėgta jaunimo, ji ypač populiari amerikiečių jaunimo tarpe. Kilusi iš prancūzų-italų hugenotų šeimos, tų hugenotų, kurie XVIII amž. buvo atsikėlę ir į Prūsų Lietuvą (apie kuriuos užsimena ir Donelaitis savo "Metuose"). Kadangi tėvas buvo prūsų kariuomenės pulkininkas, vaikystę praleido įvairių miestų garnizonuose. Heidelberge studijavo teologiją, istoriją ir filosofiją. 1926 m. Romoj perėjo į katalikų tikėjimą. Ilgesnį laiką gyveno Italijoj, Prancūzijoj, pagaliau Alguvos Oberstdorfe, pro kurį ne vienas lietuvis pravažiavo, keliaudamas į Alpių kalnus. Žymi kaip lyrikė, beletristė ir esejistė. Savo raštų temas ima daugiausia iš religijos ir istorijos srities. Jos "Himnai Bažnyčiai" (kur Bažnyčios balsas kalba sielai), parašyti laisvais ritmais, primena Hoelderlino stilių, pasižymi ekstatine išraiškos jėga, kuri būdinga psalmių formai. Savo raštuose Le Fort į Katalikų Bažnyčią žiūri, kaip į vienintelę pasaulį išganančią pajėgą, kartu pasauliui nešančią deramą tvarką. Savo romanuose ir apysakose ji vaizduoja apsisprendimą už tikėjimą, aiškina kančios ir aukos prasmę, Bažnyčios santykį su netikinčiaisiais, psichologinius sielos konfliktus, ypač moterų pasauly. Ypač populiarūs jos kūriniai yra "Paskutinioji prie ešafoto", "Piloto žmona", "Magdeburgiškės vestuvės" ir kiti. Vieną eilių rinkinį pavadino "Benamiams" (1950). **A.T.**

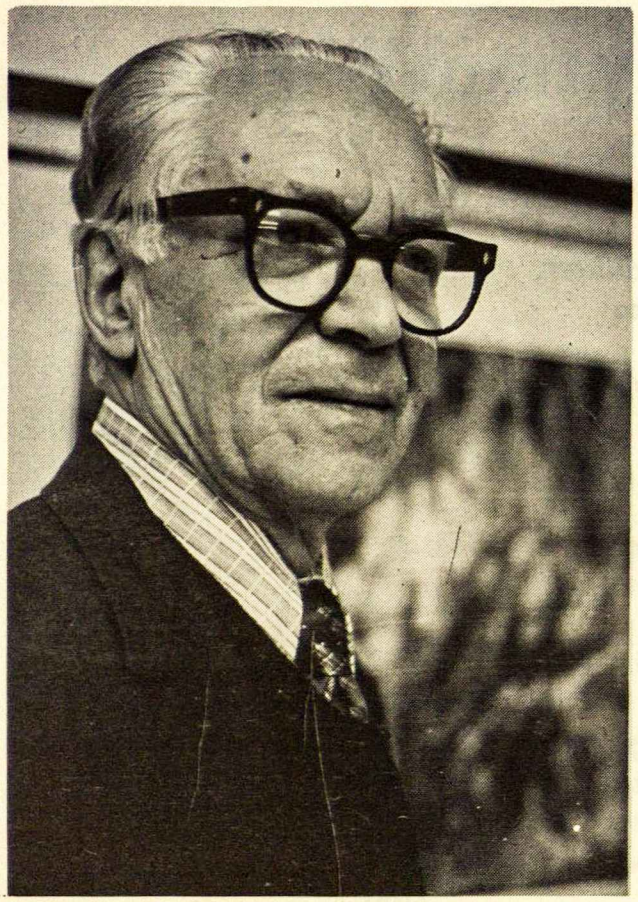

BRONIUS MURINAS

70 metų gyvenimo sukakties proga Bronius Murinas suruošė savo dailės darbų parodą spalio 15-24 d. Chicagoje. Jis yra "poimpresionistinio meto atstovas, vienas iš pajėgiausių akvarelistų". (Lietuvių Enciklopedija). Šioje parodoje Kazys Bradūnas randa "jaunatvišką Muriną": "Dominuoja ne akvarelė, bet akriliai ir aliejai. Šia technika atlikti naturmortai ir peisažai tokie puikūs, kad parodos lankytoją tiesiog užgula gailestis: kodėl tiek praeities dešimtmečių Murinas tenkinosi beveik vien (tegu ir gerai atlikta) akvarele? Bet gailestį ir vėl staiga pakeičia džiaugsmas, kai akys nukrypsta į gilias akrilines spalvas" ("Draugo" kultūr. priedas, spalio 30 d.).

Ateitininkų Federacijos centro valdyba kun. dr. Kęstučiui Trimakui pavedė užduotį ateitininkų tarpe žadinti krikščioniško atsinaujinimo sąjūdį. Į jo atsišaukimą "Į krikščioniškąjį atsinaujinimą" ("Drauge", rugsėjo 25 d., ir "Ateities" rugsėjo nr.) bei jo kvietimą talkon ("Drauge", lapkričio 13 d., ir laiškais) atsiliepė visa eilė asmenų, kurių įdomesnes pastabas čia spausdiname.

Atsišaukimo pažadintos mintys:

APIE ATSINAUJINIMO SĄJŪDĮ

Pritariant

"Sveikinu... ir paremsiu, kuo tik galėsiu".

Su maloniu dėmesiu skaičiau man atsiųstą medžiagą mūsų jaunimo krikščioniškojo atsinaujinimo temomis. Ačiū Dievui, kad tas laukinės tuštumos laikas truko tikrai labai trumpai... Tavo ir talkininkų iniciatyvą nuoširdžiai sveikinu ir visur ją paremsiu, kuo tik galėsiu.

Vysk. Vincentas Brizgys, Chicago Ill.

"Pradžiugino dvasinio atsinaujinimo pastangos".

Perskaičiau Tavo atsiųstą informaciją apie pasiruošimą ateinančiam Ateitininkų Federacijos kongresui ir apsidžiaugiau. Ypač mane pradžiugino dvasinio atsinaujinimo pagrindo davimo pastangos. Prieš daugel metų, būdamas Ateitininkų Federacijos dvasios vadu, ir aš pats to siekiau... pats pervažiavau visas vietoves, kur tik buvo susiorganizavę ateitininkai, su savaitgalių rekolekcijomis. Anuomet ateitininkai sendraugiai ir studentai tomis rekolekcijomis domėjosi. Gal domėsis ir dabar.

Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., Brooklyn, N.Y.

"Patys atsinaujindami, galėsime padėt..."

Iš visų pusių girdžiu įvairių asmenų pasisakymus: man reikia Dievo, aš viduje tuščias, organizacija man nedavė "nieko" nematau Kristaus ateitininkų tarpe, einu į amerikietiškas parapijas ir kitas bendruomenes "rasti" Kristų.

Tikrai tikiu, kad Viešpats nori mus atnaujin iš pagrindų. Patys atsinaujindami, galėsime padėti kitiems tautiečiams atsinaujinti...

Sesuo Ignė Marijošiūtė, Toronto, Ont.

"Mums reikia grįžti prie kristocentriškumo".

Dėkoju Dievui, kad Federacijos Valdyba susirūpino, atkreipė dėmesį į dvasinio atsinaujinimo reikalingumą. Dėkoju Dievui, kad Jūs sutikot tą uždavinį prisiimti. Meldžiuosi, kad Šv. Dvasia Jums duotų užtektinai jėgų, išminties ir talkininkų tą ateitininkišką lauką-dirvą, kurios žemė gana sudžiūvusi ir net piktžolių pilna, suarti, suakėti, paruošti, kad joje Kristaus žodis galėtų pradėti augti.

Mums reikia grįžti prie prof. Dovydaičio 3 pagrindinių klausimų ir prie paties Dovydaičio dvasios — prie kristocentriškumo... Mums rūpi ir politika, ir kultūra (kas yra gerai), bet mes, kaip ta Efezo bažnyčia (Apr. 2, 1-7), praradome pirmąją meilę — tą Centrą, kurį Dovydaitis turėjo galvoje.

Vincas Kolyčius

"... pajudinti pačią ateitininkijos prasmę..."

Džiaugiuosi ir sveikinu, kad imiesi konkretaus darbo pajudinti pačią ateitininkijos prasmę — atsinaujinimą sieloje.

Man labai rūpi moksleiviai — tai tie pumpurai, kuriuos dar galime sušildyti, kad Dievo meilė juose išsiskleistų.

Gailutė Valiulienė

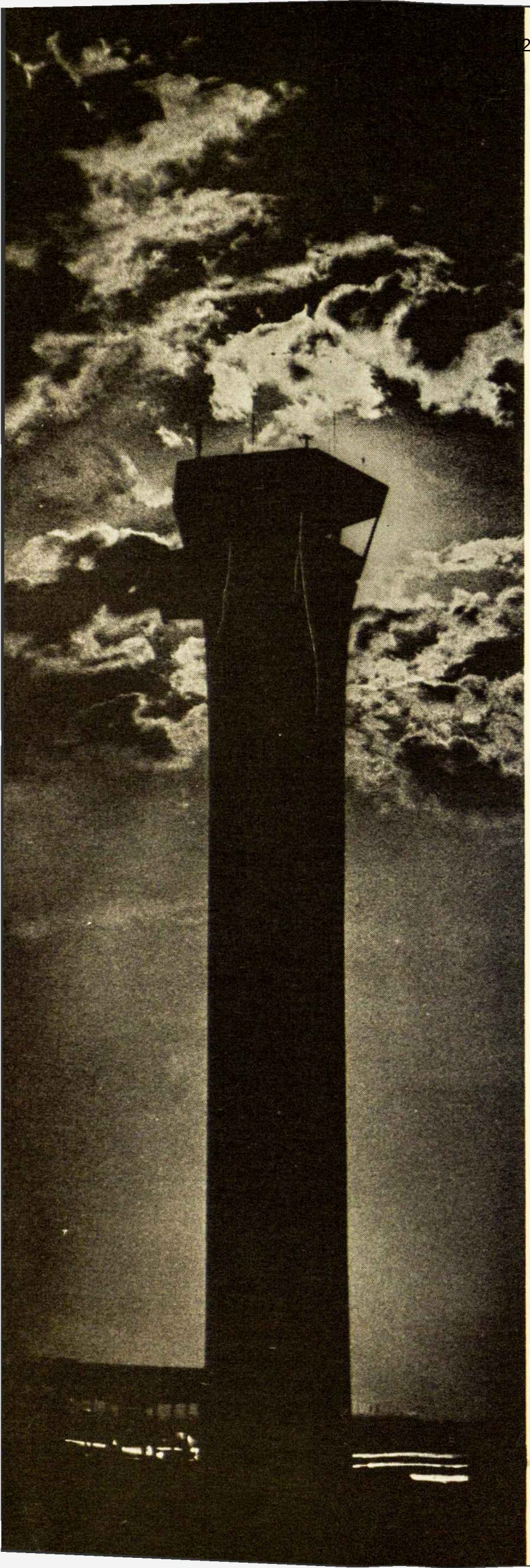

"... senokai mano sąžinę baksnojo..."

Staigmena buvo man Tamstos pakvietimas ateitininkijai gyvosios dvasios "pūtimo" talkon. Prisipažįstu, kad ateitininkų dabartinė dvasia senokai manọ sąžinę baksnojo šį bei tą jiems parašyti. Sugestijos gal man trykštų iš širdies. Atrodo, geriausia man pavyktų atviro laiško forma.

Br. Petras Kleinotas, S.J.

Atsinaujinimo savaitgaliai

"... parengti grupę žmonių..."

Tuos susitelkimus reikėtų bandyti pravesti, sekant naujųjų sąjūdžių pavyzdžiu ne vienam vadovui, bet stengiantis šiam reikalui parengti grupę žmonių. Iš to būtų dviguba nauda. Pirma, yra naudinga klausantiems — kiekvienas kalbantis kitaip sugalvoja klausimą. Reikėtų įtraukti pačius dalyvius aktyviai klausimą svarstyti, o ne tik pasyviai klausyti. Antra, kiekvienoje vietoje, kurs bus formuojama vadovų grupė, galima išnaudoti progą ir juos giliau su klausimu supažindinti. Gyvąją dvasią svarbu ne tik skelbti, bet ja ir gyventi. Užtat reikia rūpintis, kad vadovai pirmiausia būtų pastūmėti ja gyventi, kad paskui perduotų kitiems ne tik žodžius, teoriją, bet ir gyvenimo liudijimą.

Kun. Juozas Šeškevičius, Sao Paulo

Pastabos

"... jokia organizacinė akrobatika..."

Mano dėmesį atkreipė viena ypač svarbi Jūsų mintis: "Jokia organizacinė akrobatika dvasios negali atgaivinti. Dvasiai tegalime individualiai atsiverti — jos trokšt, jos ieškoti, jos įtakai išsistatyti". Tai tikrai pagrindinė mintis, į kurią mums visiems reikėtų kreipti ypatingą dėmesį.

Kai aš žiūriu į savo dvasinį atsivertimą, tai iš laiko perspektyvos matau, kaip maža padėjo įvairūs masiniai susibūrimai, nors, iš kitos pusės, kaip Jūs sakot, tai sudarė galimybes dvasiniam atsivėrimui. Reikia, kad atsirastų alkis, troškimas. Aš tą alkį pajutau prieš 6 metus, skaitydamas keletos studentų, stipriai pergyvenusių Kristų per rekolekcijas Pittsburghe (Duquesne universitete) pergyvenimus. Ir tas alkis atsirado toks stiprus, kad galvojau: jeigu jie Kristų taip realiai išgyveno ir pajuto, kodėl aš negaliu.

Vincas Kolyčius

"Ar Kristus Tau asmeniškas draugas?"

Aš dabar stengiuos nebeįlįsti į teologinius ar legalistinius ginčus. Vaisių iš to nėra. Vienas mėgina kitą įtikinti. Aiškintojas nori įtikinti, įrodyti, o tas, kuris klausia, pačiu klausimu išreiškia, kad toji sritis jame "serga" — jis ieško tam "vaistų". Mano supratime, vienintelis vaistas — tai yra gyvas santykis su Kristumi. Todėl, kai man tenka su kuo nors kalbėtis ar dalintis, visus ginčus nukreipiu į pagrindinį klausimą — santykį su Kristumi, malda: Ar Kristus Tau asmeniškas draugas, ar kažkoks viešpats danguje... Kai žmogus "pabando" atsiverti Dvasios veikimui jame, nuostabūs dalykai atsitinka ir dažnai moralės klausimai ir kitokie klausimai įkrenta į vietą.

Sesuo Ignė Marijošiūtė

"... į Dievą kelių yra daug".

Man įsijungimas į charizmatinį atsinaujinimą buvo ir tebėra priemonė tam dvasiniam augimui... Galvoju, kad charizmatinis atsinaujinimas daug kam užkliūna ir iš karto atbaido. Bet kam tad naudoti etiketes. Galima apsieiti ir be jų. Pirmieji krikščionys savęs nevadino charizmatikais. Ir popiežius Jonas XXIII to vardo sau nepsisisegė, nors jis buvo charizmatikas su visomis Šv. Dvasios dovanomis. Daug kam ir pagaliau visai Bažnyčiai tas atsinaujinimas yra palaima, bet, jeigu kas vardo nemėgsta, tai ne taip svarbu. Pagaliau į Dievą kelių yra daug.

Vincas Kolyčius, Toronto, Ont.

Skaityba

"... pagrindinio kasdieninio santykio su Kristumi..."

... jei nėra pagrindinio kasdieninio santykio su Kristumi, knygos apie Bažnyčią, dokumentus, moralę, klasikiniai autoriai ir pan. mažai vertės turės... Gali būti dar kita — keliavimas vien protu —dėl ko ateitininkija jau ir dabar vargsta ir merdi, nepajutus vaisių po tiek organizacinio gyvenimo.

Sesuo Ignė Marijošiūtė

"... Jo asmeniškas pergyvenimas širdyje"

... reikėtų pradėti lengvesnėmis knygomis, kur yra atskirų žmonių pergyvenimai, negu į kokius teologinius-filosofinius veikalus. Galima apie Kristų žinoti labai, labai daug, bet Jo nepažinti. Visa esmė yra Jo asmeniškas pergyvenimas širdyje.

Vincas Kolyčius

Talkininkai

Žemiau paduodame sąrašą tų asmenų, kurie žodžiu ar raštu atsiliepė į mūsų kvietimą spaudoj ar laiškais ir pasisakė galį vieni ar su kitais pravesti krikščioiško atsinaujinimo savaitgalius ateitininkams. Pateikiame informaciją: jų pavardes, adresus; kam jie galėtų pravesti; vieni ar su kitais. Be abejo, ne visi galintieji yra šiame sąraše. Laukiame ir kitų sutikimo. Tikimės, kad šis sąrašas bus naudingas.

Kun. Vytautas Bagdanavičius, M.I.C., 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629, USA. Su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Ses. Margarita Bareikaitė, I.C.C., R.F.D. 2, Putnam, CT, USA. Su kitais: studentams, moksleiviams.

Kun. Viktoras Dabušis, 147 Montgomery PL., Patterson, NJ. USA. Sendraugiams; savo aplinkoje.

Kun. Viktoras Gidžiūnas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, USA. Sendraugiams; artimesnėse vietovėse; dėl kitų įsipareigojimų —tik retu atveju.

Vincas Kolyčius, 86 Glenholme Ave., Toronto, Ont. Canada, M6H —3B1. Vienas arba su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Ses. Ignė Marijošiūtė, 57 Sylvan Ave., Toronto, Ont. Canada. Viena arba su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Ses. Onutė Mikailaitė, I. C.C., R.F.D. 2, Putnam, CT, 06260, USA. Su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Kun. Juozas Prunskis. 6135 S. Austin, Chicago, IL 60638 USA. Su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Kun. Kazimieras Pugevičius, 64-14 56th Rd., Maspeth, NY, 11378, USA. Vienas ar su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Linas Sidrys, 5523 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Su kitais: studentams, moksleiviams.

Kun. Jurgis Šarauskas, 1615 Lincoln St., Evanston, IL 60201, USA. Vienas ar su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Kun. Juozas Šeškevičius, C.P. 4118, 01018 Sao Paulo, Brazil. Brazilijoje; galimas daiktas, kad 1977 m. kurį laiką bus JAV.

Kun. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130, USA. Vienas ar su kitais: studentams, sendraugiams, moksleiviams.

Gailutė Valiulienė, 6535 S. Talman, Chicago, IL 60629. Moksleiviams (pradedant 1977 m. pavasarį).

Kun. Antano Saulaičio rūpesčiu, 1976 m. vasarą buvo sudaryta galimybė trims lietuviams jaunuoliams, aktyviai dalyvaujantiems Brazilijos lietuvių jaunimo — jų tarpe ir ateitininkų — organizacijose, aplankyti Jungtines Amerikos Valstybes ir susipažinti su lietuvių jaunimo vasaros stovyklomis. Čia spausdiname jų pasisakymus grįžus Brazilijon.

Jaunimas iš Brazilijos:

APLANKIUS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIUS

...mylime savo akimis nematytą Lietuvą; sielojamės jos reikalais".

Įpratus dalyvauti mažose organizacijose, nustebau, Amerikoje pamačius organizacijų didingumą. Didelės stovyklavietės: Neringa, Dainava, Wasaga ir Baltija, gražia lietuviška gamta, išpuoštos tautiniais motyvais, pilnos lietuviškai kalbančio jaunimo, liudija, kad mes mylim tai, kas lietuviška. Lietuviškas patriotizmas gyvas mūsų širdyse. Dar ir dabar, rodos, girdžiu linksmus jaunimo šūkavimus, rimtus vadų žodžius, dainas žaidimus. Matau vėliavų pakėlimą rytą ir nuleidimą vakare, ausyse dar tebeskamba himnų garsai. Visa tai kelia pasididžiavimą, kad esame lietuviai, mylime savo akimis nematytą, vargų suspaustą Lietuvą, sielojamės jos reikalais ir esame pasiryžę kovoti už jos laisvę ir gerovę.

Bendraudama su vadovais, pamačiau, kaip pravedamos stovyklos, susiriņkimai. Sugrįžusi stengiuosi išmoktas technikas perduoti mūsų ateitininkams ir skautams.

Mūsų moksleivių ateitininkų dr. Eliziejaus Draugelio kuopa ruošia jaunimo šventę, kuri įvyks gruodžio 26 dieną. Programoje bus vaidinimas, tautiniai šokiai ir dainos. Programoje taip pat dalyvaus skautai ir tautinių šokių grupė "Rūtelė", kuri jau daug kartų pasirodė ir gražiai reprezentavo lietuvius įvairiose šventėse ir minėjimuose.

Mokyklos, kurioje aš mokausi, šventėse taip pat dažnai yra kviečiama "Rūtelė" išpildyti programą. Mano klasėje mokosi trys tautinių šokių šokėjos ir dar dvi lietuvaitės. Visi mokytojai ir mokyklos vadovybė iš mūsų sužinojo apie Lietuvą. Mes mokomės pirmame kolegijos kurse. Aš planuoju stoti į teisių fakultetą, man patinka advokatės profesija. Taip pat patinka lietuviška šeštadienio mokykla ir p. Petraičio neakivaizdinis lietuvių kalbos kursas.

Sveikinu visus, kuriuos pažinau mūsų viešnagės metu. Dėkoju už progą pažinti Šiaurės Amerikos ir Kanados ateitininkus, skautus ir kitus malonius tautiečius, kurie rūpinosi, kad mums nieko netrūktų kelionės metu. Visiems nuoširdus ačiū.

Nilza Guzikauskaitė

"Dabar, grįžus, dirbu su jaunimu. Panaudoju viską, ką išmokau".

Labai seniai svajojau nuvažiuoti į Šiaurės Ameriką aplankyti jūsų stovyklas ir susipažinti su jūsų jaunimu. Kai sužinojau, kad galėsiu važiuoti į Ameriką ir dar su kitais dviem draugais, labai apsidžiaugiau.

Birželio 26 d. išskridom į Jungtines Amerikos Valstybes. Ten dalyvavom įvairiose stovyklose ir daug išmokom. Pamatėm New Yorką, Detroitą, Chicago, Torontą, Montrealį ir kitus miestus. Man labai didelį įspūdį padarė, kaip lietuviai ten gyvena. Gražūs miestai, vietos, stovyklos, viskas labai gerai organizuota.

Daug išmokau apie stovyklos dienotvarkę ir kaip viską organizuoti. Man viskas labai patiko.

Dabar, grįžus, dirbu su jaunimu. Panaudojau viską, ką išmokau. Dalyvauju tautinių šokių grupėj "Rūtelė", skautų grupėj "Palanga", kurioj esu skiltininkė, ir ateitininkų grupėj.

Lankau Sao Paulo prof. Americo de Moura kolegijos pirmą skyrių (jūsų devintą skyrių). Einu į tą pačią mokyklą su Nilza Guzikauskaite, kuri irgi važiavo į JAV su manim. Planuoju studijuoti chemiją. Nežinau, kaip man pasiseks.

Atsisveikinu, linkėdama jums viso geriausio. Su nuoširdžiu ačiū —

Beatričė Bacevičiūtė

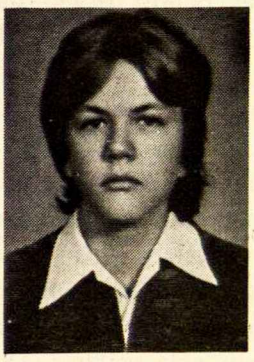

"... svarbu dalyvauti lietuviškose stovyklose... pasijunti lietuviu".

Džiaugiuosi turėjęs privilegiją keliauti į JAV ir dalyvauti keliose stovyklose. Viską reikėjo lyginti, nes mūsų sąlygos, net pačios pagrindinės-socialinės, ekonominės ir politinės — yra skirtingos. Skirtingos net pažiūros į tas sąlygas.

Dalyvavau trijose stovyklose. Paskutinę savaitę ateitininkų stovykloje Dainavoje, kur ir jaunučiai stovyklavo. Labai man patiko ateitininkų stovyklos programa. Man atrodo, kad buvo stipri intelektualiai.

Po to dalyvavau skautų stovykloje (Rakas). Programa vyko daugiau gamtoje, atitinkanti skautų tikslams. Dar dalyvavau skautų stovykloje "Baltijoje", programa taip buvo gera — skautiška.

Keletą dienų tarp stovyklų turėjau progos gyventi lietuviškose šeimose. Stovyklose turėjau progą susigyventi su jaunimu, o šeimose pažinti jų gyvenimo sąlygas.

Tiek ateitininkai, tiek skautai kalba lietuviškai gal dėl to, kad visi yra lietuvių vaikai ir lanko tas pačias lietuviškas mokyklas. Visos lietuviškos organizacijos, stengiasi išlaikyti lietuvišką dvasią. Lietuviška kalba palaiko tą dvasią ir dvasia — kalbą. Man atrodo, kad šito lietuviško jausmo palaikymas yra svarbesnis, negu tik kalbos mokėjimas. Kadangi kalbą gali išmokti mokykloje ir ne lietuvių vaikai, bet jie niekuomet nepakeis savo dvasios į lietuvišką. Todėl yra labai svarbu dalyvauti lietuviškose stovyklose, nors kartais išgirsti ir nelietuvišką kalbą, bet stiprėji lietuviškame jausme, pasijunti lietuviu. Aplamai imant, Šiaurės Amerikos jaunimas gerai ir laisvai kalba lietuviškai, bent "braziliškomis" akimis žiūrint. Lietuviškumas padeda lietuviškai parapijai, ir lietuvių parapija — lietuviškumui. Mat šiuose kraštuose daugumas gyventojų yra protestantai. Katalikai gyvena diasporoje. Todėl daugiau vieningi. Todėl ir lietuviai daugiau dėmesio skiria bažnyčiai ir religiniams idealams tiek šeimoje, tiek visuomeniniam gyvenime.

Gyvendama lietuviškose šeimose, supratau, kodėl Amerikoje lietuviška veikla geriau klojasi. Pagrindinė mūsų bendruomenė yra šeima. Per šeimą įsijungiame į visuomeninę veiklą. Šeimos, kuriose svečiavausi, labai vertina lietuvišką veiklą, jų vaikai iš mažens kartu su tėvais dalyvauja lietuviškuose parengimuose. Tai ir paaugęs jaunimas lietuviškuose parengimuose jaučiasi namuose. Jie visai natūraliai pratęsia tėvų veikimą. Aplamai organizacijos stengiasi išlaikyti lietuvišką dvasią, nors kartais skiriasi veikimo būdais. Apskritai man atrodė, kad Amerikos lietuviai yra aktyvūs ir stengiasi dirbti. Tų dirbančiųjų pas Jus yra daug daugiau. Todėl galima darbus geriau pasidalyti, pasiskirtyti ir geriau atlikti. Man atrodo, kad daugumas jaunuolių priklauso tik vienai organizacijai.

Čia, Brazilijoje, dirbančiųjų maža, ypač jaunimo tarpe, tai mes tie patys dalyvaujame visur. Pvz., aš esu moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkas, taip pat esu skautas, dalyvauju tautinių šokių grupėje "Rūtelėje", priklausau Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungai. Turėdamas daug įsipareigojimų, ir norėdamas negali gerai atlikti.

Kelionė į JAV ir Kanadą man buvo labai naudinga. Praplėtė mano akiračius. Pažinau daug žmonių. Pamačiau jų darbus ir pastangas ir pažinau pažiūras, visa tai mane praturtino.

Dalyvausiu ir ateityje lietuviškoje veikloje, kaip dalyvavau visuomet ir pirm Jus aplankydamas. Tik dabar dalyvausiu su naujomis idėjomis, su didesniu patyrimu ir labiau užsidegusia širdimi. Stengsiuosi sustiprinti mūsų veiklą, nes ji, toli, gražu, dar nėra tokia, kokia norėtume, kad būtų.

Nuoširdžiai dėkoju už suteiktą progą, pareikšti savo mintis. Noriu padėkoti visiems, kurie padėjo mums į JAV ir Kanadą nuvykti. Nuoširdus lietuviškas ačiū už svetingumą toms šeimoms, kurios mane priėmė viešnagės metu.

Kai tik turėsiu progą, vėl mielai pas jus į svečius atvažiuosiu.

Garbė Kristui!

Robertas Jonas Saldys

atvirai

ATGAIVINTI "APMIRUSIĄ TAUTĄ"

Mintys po studentų ateitininkų suvažiavimo, pradedant naujus veiklos metus.

"Krizė nėra, kaip veiklą atgaivinti, bet kaip atgaivinti Kristų mūsų širdyse".

Suvažiavimas atėjo ir praėjo, ir, nors buvo smagu su draugais susieiti, mano nuomone, jis buvo tuščiai praleistas savaitgalis.

Vyliausi kažko daugiau... Po Suvažiavimo noras dirbti sumažėjo net daugiau. Ko jame trūko? Naują valdybą išrinkome, rezoliucijų prirašėm — bet ką padarėm iš tikrųjų? Turėčiau sakyti —labai, labai mažai. Atsakysiu į savo statomą klausimą labai mažai. Atsakysiu į savo statomą klausimą — ko trūko? Kristaus.Nebuvo tos dvasinės jaunatvės, gyvosios dvasios, apie kurią Šalkauskis rašė. Ir mane ima baimė, kad gal kiti to nepajuto, ar, jei pajuto kažkokį trūkumą, tai nežinojo, kas tai buvo. Jūsų trumpa kalba ir vėliau atsiųstas laiškas-kvietimas į krikščioniškąjį atsinaujinimą mane paskatino konkrečiai pradėti ką nors daryti. (Šis laiškas rašytas kun. Kęstučiui Trimakui, Ateitininkų Federacijos centro valdybos įgaliotam rūpintis krikščioniškuoju atsinaujinimu ateitininkų tarpe — Red.).

Jau porą mėnesių galvojau ir galvojau ir nežinojau, kaip atgaivinti mūsų draugovės apmirusią veiklą. Ir staiga man atsakymas tvojo į kaktą — aš visai iš blogo galo žiūriu į problemą! Nėra krizė, kaip veiklą atgaivinti, bet kaip atgaivint Kristų mūsų širdyse. Pamažu man darėsi aišku, kad nusivylimas, nenoras dirbti ir narių nesusidomėjimas yra todėl, kad mes esame pamiršę mūsų organizacijos šūkį — visa atnaujinti Kristuje!

Nors turime penkis principus, esame pamiršę įgyvendinti vienus, o kitus laikome dievais. Taip, tautiškumas ir visuomeniškumas yra svarbūs — bet kas atsitiko su vargšu katalikiškumu? Mes ruošiame šokius ir šventes, ir suvažiavimus, ir parengimus, ir kviečiame paskaitininkus į susirinkimus ir stovyklas, bet kiek mes kviečiame Kristų būti mūsų gyvenimo ir veiklos dalimi?

Kuo pagaliau ateitininkai skiriasi nuo kitų organizacijų? Taip, kaip šiandieną, sakyčiau, nieku. Kiti, kaip ir mes, šoka, eina į stovyklas, ruošia vakarėlius, lanko susirinkimus. Ir galų gale kuo mes skiriamės nuo nekrikščionių? Gaila, kad taip turiu atsakyti, bet,žiūrėdama į save ir kitus ateitininkus, retą kurį išrinkčiau iš minios.

Kodėl draugovės pradeda (ar baigia) iširti? Nes nėra Kristaus mūsų gyvenime. Veikla lieka tik tuščia veikla. Porą dolerių į iždą įdedam, pasilnksminam — ir tiek. Ir niekas nenori tuščio darbo dirbti. Pasikalbėjus su kitais studentais, bendra nuomonė yra: man nesvarbu ta veikla ir ji nėra man reikalinga; aš nenoriu savo brangaus laiko eikvoti.

Tikrai, studentų laikas be galo brangus. Išėjus iš gimnazijos, darbo atsiranda daugiau, laisvo laiko nedaug teturima. Ir tos valandos, kurios atlieka nuo mokslo ir kitų darbų, pasidaro neapsakomas turtas. Nesinori laiką aukoti bergždžiam darbui. Gaila, kad taip pasisakau apie veiklą —kad yra bergždžias darbas. Norėčiau, kad taip nebūtų, bet taip, jaučiu, yra.

Leiskit susumuot: 1. Ateitininkai (kalbu apie studentus) yra labai smukę. 2. Kodėl? — Nes užmiršom Kristų: a. baigus gimnaziją, ryšys su Bažnyčia i religija dažniausiai pasilieka tik siūlelis, tik vienkartinis į savaitę apsilankymas bažnyčioj; b. veikla žlunga, atrodo beprasmiška.

Neseniai užsibaigė mūsų draugovės valdybos posėdis. Mano siūlymas buvo sekantis: vieną kartą į mėnesį, penktadienį (ar dažniau, jei bus norima), susirinkti, skaityti iš Šv. Rašto ar kitos knygos trumpą ištrauką, dalintis įspūdžiais, nuomonėmis ir rūpesčiais apie Kristaus reikšmę, buvimą-nebuvimą mūsų gyvenime.

Per ilgai visuomeniškumas ir tautiškumas karaliauja mūsų eilėse. Jų diktatūrą turime nuversti. Kristus turi viešpatauti. Buvau linkus net susirinkimus užraukti tik tais penktadieniais verstis. Na, gal čia buvo perdaug — nutarėm susirinkimuose liesti gyvenimiškas problemas tokiu būdu: Sudarėm sąrašą temų (kai bus galutinai užbaigtas, atsiųsiu Jums). Kiekvienam susirinkime du nariai nagrinės temas, seks diskusijos.

Esu pasiryžus tai ištesėti. Esu tikra, kad tai vienintelis būdas atgaivinti "apmirusią tautą". Turi pasisekt. Mes gi siekiame Kristaus. Jis neatmes. Jis padės — grįš į savo teisėtą vietą. Jis bus gyvas mūsų šūkyje, mūsų širdyse, mūsų veiduose.

Živilė

knygos

Aleksandras Radžius: **Baltas mėnulio miestas,** išleido Mykolas Morkūnas, Chicaga, 1975. Viršelis ir vinjetės — Danguolė Stončiūtė. 72 psl.

Skaitydama Aleksandro Radžiaus poeziją jo pernai išėjusioje knygoje, **Baltas mėnulio miestas,** susižavėjau tuo, kad čia žmogus, kalbantis šių dienų įvaizdžiais, man pažįstama kalba — ir dar lietuviškai! Mūsų lietuvių literatūroje ar jis tik nebus vienintelis, vartojąs astronominius įvaizdžius. Ir pagalvojus apie artimos praeities didesnius žmonijos atsiekimus — pasivaikščiojimas mėnulio paviršiuje, praskridimai pro Marsą ir Jupiterį — ir įvykius, kt., kometos Kohoutek viešnagė mūsų planetos dangujʼ — nustebau, kad tik Radžiaus poezijoj jie rado atgarsio. Kiti, kaip rašė įsikniaubę į save, akių aukščiau nepakėlę, taip ir dabar teberašo.

Tiesa, tai gal ir perdėtas užmetimas — gi su ta sritim nesusipažinęs, negali giliai tokių reiškinių pergyventi — o antra vertus, ir Radžius iš tikrųjų ne apie astronomiją rašo. Tai apie ką jis rašo? Jis niekur nepažymi, koks įvykis iššaukė kurį eilėraštį, tad kai kurie eilėraščiai tampa mįslėm, kurias labai knieti įminti. Bet tai pavojinga

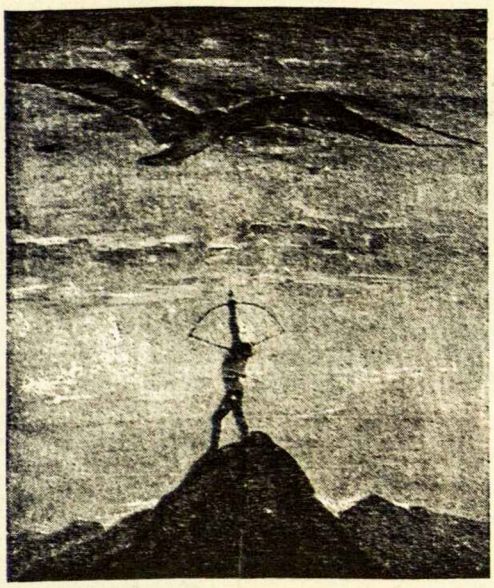

Šaulys **M. K. Čiurlionis**

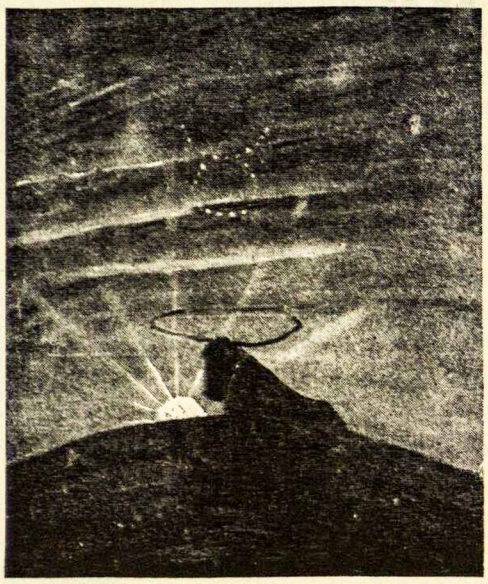

Jautis **M. K. Čiurlionis**

— galim neteisingai spėti, nors visos dalys ir atitiktų. Vis vien jaučiuos šiandien labai drąsi ir spėsiu, jog "Baltas ir juodas miestas", iš kurio ir knygos pavadinimas, matyt, kilo, galėjo būti įkvėptas, stebint pasivaikščiojimą ant mėnulio. Jei eilėraštį-mįslę šitaip įmename, jis pasidaro pernelyg aiškus ir staiga visos jame užuominos pasidaro nebemagiškos. Tuomet susidaro mintis, kad **mėnulis** yra ta vieta, kur "Gera saulę jausti, šaltą šalną liesti,) kai tavęs nemato niekas niekada". Ir tai verčia nusišypsoti —sudūžo paslaptis, eilėraštis nebeįdomus.

Galima būtų teigti, kad bent dalinai, visa poezija yra mįslės, kurioms įminti reikia surasti raktą. Bet eilėraščiai turėtų skirtis nuo mįslių tuo, kad jų rakto suradimas praturtina juos, atrakina ir atskleidžia juose sukrautas mintis. Tuo tarpu mįslės raktas sunaikina jos paslaptį ir magiką; juo galima padaryti, kad mįslė išnyktų (mįslė gi yra problema) —todėl vaikai jas taip mėgsta. Todėl ir suaugę jas mėgsta pramogai. Tačiau poezijos kūrinį atrakinus, jis iš visų pusių žėri, kaip kristalo suskaldytas paviršius.

Beje, šiame antrame Aleksandro Radžiaus poezijos rinkinyje (pirmasis, **Paukščių Takas, išėjo** 1961) tokių šviesių krislų randame ne vieną — kad ir pačiame pirmame eilėraštyje:

Eikime abu į Paukščių Taką
žvaigždžių ošimo paklausyti,
pajusti, kaip širdis visatoj plaka,
kaip džiūgauja erdvėj naktis tamsi.

Čia, autorius paima pas mus įsisenijusį įvaizdį ir pastato jį į naują dimensiją: Mes dainuojam: "Dievuliau, žvaigždėtoj padangėj kiek daugel plevena žvaigždžių!" Žvaigždelės mums tyliai mirkčiojo, pleveno... kaip lapai ant medžių saulėlydy plevena... ošia... kaip radioteleskopų ošimas iš erdvių. Erdvė ne tyli — ji ošia, plaka gyvybe. Ir mes ne iš žemės ją stebim, o per erdvę lėkdami.

Originalų įvaizdį randame eilėraštyje "Dvigubas dangus". Dažnai poetai vandenį, jūrą prilygina veidrodžiui, bet Radžius nueina vienu žingsniu toliau:

dvigubi žvaigždynai:
aukštai, padangėje,
arti prie Tavo Veido,
ir vandenų gelmėj,
arti prie manojo.

EKLIPTIKOS ŠVIESA

Niekad nenešu žvaigždžių į žemę,
saulės žemėje neieškau.
Tegu ekliptikoj gyvena
šviesa šviesaus Aldebarano.

Tik retkarčiais,
pro tamsą prasiveržus,
dienos strėlė
įsminga į mane.
Tada aš sužeistas
per visą naktį
degu ugnim
šviesaus Aldebarano.

JAUTIS

Sename kontinente
ganosi jautis,
ragai iškilę aukščiau debesų,
o tarp ragų
spindi saulė,
spindi mėnulis,
kaimenės spindi žvaigždžių.

Neilgai padangė spindės.
Greitai saulė kraujuodama kris,
mirs mėnulis ant rago pasmigęs,
o žvaigždės, rausvai nudažytos,
suguls ant jaučio pečių.

Tada bus taika.
Bus naktis.
Kiekvienoj trobelėj spindės
jaučio akis.

Erdvė ir žvaigždynai —ne skaičiai, ne mokslas, o muzika:

Astrofizika?
Jos nėra.
Nėra man jos visatoj mano.
Yra daina,
orbitų skambėjimas,
ir auksiniai paukščiai
švelnios tamsos lizde.

Ir be reikalo jis taip sako. Jo kūryba trykšta nuostaba kosmologija ir jos reiškiniais. Ir kur tie reiškiniai ne visai atitinka jo poetinei vizijai, jis juos ignoruoja, kad nepažeistų tos poetinės vizijos.

Eilėraštyje, "Eine kleine Nachtmusik", kosminė daina tampa žodiniu muzikos kūrinėliu, bet ne linksmu, pramoginiu, kurio pagal pavadinimą tikėtųsi pažįstantis Mozarto kūrinėlį. Čia turime ne svirplių naktinę muziką, o žvaigždžių, su vienų net labai vykusiu įvaizdžiu: "... Pianissimo tylą vakaras neša ant sidabro lėkštės".

Aleksandro Radžiaus eilėraščius suprasti nemaža padeda žvaigždžių ir žvaigždynų pažinimas. Štai reikiamų pavadinimų paaiškinimų kapsulė: Paukščių Takas — mūsų galaktikos šoninis profilis (Milky Way). Jautis — seniausiai žinomas žvaigždynas. Jam priklauso žvaigždė Aldebaranas (viena iš pačių šviesiausių taip pat vadinama Jaučio Akis) ir Sietynas (Pleiades), septynių žvaigždžių grupė. Ši grupė anksčiau buvo laikoma atskiru žvaigždynu, ir daugelyje kultūrų šventu: pvz., Sietynui patekant su saule gegužės mėnesį, graikai pradėdavo sėją, ir lapkričio mėnesį Sietynui leidžiantis, kai saulė teka, jie pradėdavo derliaus piovimą. Šiaurės Kryžius (Cygnus) yra paniręs Paukščių Take. Antra šviesiausia žvaigždė tame žvaigždyne yra Albireo. Kaimyninė yra Herkulo konsteliacija, ir jos šviesiausia žvaigždė yra Ras Algethi. Tarp jų įsispraudęs mažytis žvaigždynas Lyra, kuriame yra viena iš šviesiausių žvaigždžių, Vega. — a. z.

Nors žvaigždės ir žvaigždynai dažnai minimi, Radžius savo dėmesį iš tikrųjų nukreipęs ne į astronomiją, bet į visatą, į erdves — kaipo prie monė arčiau prieiti prie begalybės-amžinybės; jo eilių žodžiais: "Galiu gyventi ir giedoti nemirtingumo riboje". Arba "Atėjau išsivaduoti iš trijų dimensijų ir būti Tavyje) Omega". Amžinybė —tai vienas dalykas, kurį veik visi jo eilėraščiai vienaip ar kitaip mini. Atrodo, kad iš tikrųjų, amžinybė, o ne žvaigždynai, ir yra Radžiaus poezijos versmė. Kiekvienas įvykis erdvėse, paliečiąs žemės gyventoją, vėl primena poetui jo vietą erdvėje ir laike.

Tokiu būdu apie kometą randame net tris eilėraščius, išreiškiančius vis kitą santykį tarp žmogaus ir kometos pasirodymo. "Kometos eisena" išreiškia kometą, kaip amžinybės momento praėjimą. "Kometos ašmenys", bent man, primena kometą ir jos veiksmą istorinėj žmogaus praeity, kaip atvaizduota senuose raštuose ir audiniuose. Kai pirmajame kometos eismas žmogui tebuvo tik amžinybės užuomina, antrajame kometa beveik virto paskutinio teismo valanda. O trečiame eilėrašty, "Kometa ir laikas", kometa atvaizduota, kaip laiko pradžia ir galas.

Supratus, jog amžinybė —ir astronominiai reiškiniai, kaip amžinybės supratimo priemonė — yra Radžiaus poezijos tema, išryškėja jo knygos suskirstymo logika.

Keturiasdešimt šeši šios knygos eilėraščiai suskirstyti į keturias dalis: "Aldebarano daina", "Žiemkenčių giminė", "Akmuo atvėrė angą" ir "Atidavė vasara vaisių". Viena dalis natūraliai išsirutulioja iš kitos, užbaigiant amžinybe, pradėjus begalybe.

Pirmojoj daly eilėraščiai liečia materialinę begalybę —erdves, žvaigždynus, visatą. Gal būt, dėl to, kad šiame skyriuje eilėraščiai labiau remiasi apčiuopiama realybe, kalbėdami apie neapčiuopiamąją, jie randa stipresnį atgarsį iš skaitytojo — bent iš šio. Aplamai imant, Radžius kalba yra tiesioginė — galima būtų sakyti, net primityviai betarpiška; pvz., ši ištrauka iš ciklo "Evoliucija":

Ilgai vanduo judėjo,
ilgai akmuo tylėjo,
kol pajuto žemė
šiltą saulės delną,
žalio kraujo srovę.
O raudonas kraujas
po aštrios kovos
kaip raša užtiško
ant nuogos kalvos.

Žodžio paprastumas būdingas jo kūrybai.-

Pirmajame skyriuje, "Aldebarano daina", kalbėjęs apie materialinę begalybę, antrajame skyriu-

LI T... C...
NAC... INĖ
M. MAŽ...YDO
BIBLIOTEKA

PAKLYDUSI ŽEMĖ

Tarp Ras Algethi
ir Albireo
nėra tuščios erdvės.
Kažkas tuščiai gyventi panorėjo
neradęs nei danguj, nei žemėj prasmės.

Neprasidėjo,
Tik Ras Algethi ir auksinis Albireo
ir niekada neprasidės.
Su šypsena iš tolumų
į žemę,
miške paklydusią, žiūrėjo.

je, "Žiemkenčių giminė", jis tuos žvaigždynus ir žvaigždes perkelia į savo Žemės kampelį —Lietuvą. Lietuva, tai šaknys, tai sugrįžimas į egzistencijos pradmenis — todėl pirmuoju eilėraščiu parinktas "Jautis". Tai seniausiai žinomasis iš visų žvaigždynų, kuriam priklauso šventasis Sietynas; tai žvaigždynas, kuriam priklauso ir Aldebaranas — jaučio akis.

Išskyrus pirmuosius du eilėraščius, "Jautis" ir "Sachara", astronomijos šiame skyriuje iš tikrųjų nėra — gi apie dangaus kūnus galima kalbėti ne kaip apie planetas, bet kaip apie žemės aplinkos dalis. Tokie jie buvo mūsų tautosakoje. Tokia yra saulė "Maironio saulėj" (kuris bent man nepriminė Maironio); toks yra mėnulis eilėraštyje "Iškeliavus" ("sodus pavedžiau prižiūrėt mėnuliui"); ir tokios yra žvaigždės ("su savim pasiėmiau) mėnulį ir žvaigždes"). Šiame skyriuje jaučiama mintis: Kai "saulės sakinys staiga nutrūko", prasidėjo okupacijos žiema, ir žiemkenčiai-lietuviai, kovodami ("Žaliuoja žalia) žiemkenčių giminė po kruvino sniego danga". laukia pavasario-prisikėlimo.

Tuomi pereiname į trečią dalį, "Akmuo atvėrė angą". Sutapatinus Lietuvos nelaisvę su žiema, eilėraščiai apie pavasarį tampa eilėraščiais apie nelaisvės galą. O kai tas pavasaris dar surišamas su Kristaus prisikėlimu, patriotinis momentas pakeičiamas į religinį pergyvenimą. Tačiau, gal būt, visai ne to buvo norėta eilėraštyje "Šventas palietimas", kai jis buvo rašomas. Tokia mintis (prisikėlimo rišimas su Lietuvos išvadavimu) tegali ateiti, skaitant šiuos eilėraščius iš eilės..., nes minėtame eilėraštyje jokių užuominų į tautos žiemą nėra. Ir iš tikrųjų pavasaris traktuojamas ne kaip žiemos galas, bet kaip atsinaujinimas — laiko tąsa. Mintys apie laiką — jo trumpumą ir ilgumą ir žmogaus vietą jame — kaip tik priveda prie paskutinio skyriaus, "Atidavė vasara vaisių".

Poezijos sustatymas šioje knygoje, kaip kometos eismas, prasidėjęs viename begalybės krašte — apčiuopiamame —praskrieja pro žmogaus žemiškos buities kampelį, apsisuka tos vietos laiko dimensijoje ir grįžta jau laiko begalybės keliais paskutiniame skyriuje.

Pirmame šio skyriaus eilėraštyje randame įdomų daugiavaizdį:

Pareinu namo,
ratuotas naktimi,
nešinas žvaigždėm...

Čia sukaupta mintis ir kosminės nuostabos, ir žvaigždžių daugybės, ir nakties pilnumo (užmenant Grigo Ratus). Iš tos materialinės begalybės vaizdo pereinama į laiko begalybę:

Gyvenk ir džiaukis,
rudens nėra,
yra tiktai pavasaris.

Taip pereinama į nemirtingumo mirties temą. Eilėraštis "Nemirtingumas" iš tikrųjų primena ne tiek amžinybės pajautimą, kiek žemiškų apribojimų nepajautimą. Nes kas gi iš mūsų yra buvęs anapus? Galime sakyti tiktai, ko nebus. Gal dėlto "Nemirtingumas" skamba labiau, kaip psichedeliška kelionė šiapus, negu kaip realybė anapus.

Tur būt, visų sunkiausias poetui uždavinys tai būtų originaliai, taikliai kalbėti apie mirtį. Paskutinieji penki eilėraščiai kažkaip netenka ryšio su tikrove ir nuskamba keistai, o gal tai dėl kokios kitos priežasties... Labai sunku apie mirtį rašyti nesentimentaliai.

Aplamai paėmus, Baltas mėnulio miestas sukuria vaizdus, kurių pas kitus lietuvių poetus nesu pastebėjus. Tai labai stiprus Radžiaus populiarumo elementas. Tik kartais rodos, kad jis taip arti prieina prie trapios amžinosios tiesos, kad perdaug godžiai pagriebta, ji kartais pirštuose subyra.

Jau kurį laiką yra trūkumas "science-fiction" žanro mūsų literatūroje. Aleksandras Radžius jau seniai mokslinėm-astronominėm temom darbuojasi mūsų spaudoje, ir jo poezija vis stipriau linksta ta kryptim — gal ir mūsų gyvenamo laikotarpio nemenkai pirmyn pavaroma. Ar susilauksime savo literatūroje ir fantastinės beletristikos, ar savo rašto sferoje liksime tik savo krašto — gyvenamo ar gimtojo — piliečiai, tik retkarčiais pažvelgdami už savo Žemės ribų?

Aldona Zailskaitė

KNYGOS KRIKŠČIONIŠKAM ATSINAUJINIMUI

Kvietime į talką krikščioniškojo atsinaujinimo sąjūdžiui pažadinti buvo rašoma: "Naudinga yra ateitininkus supažindinti su knygomis, kurios dėl savo gyvos ir aktualios temos būtų vertos skaityti individualiai ar diskutuotinos rateliuose". Į prašymą pasiūlyti tokių knygų iki šiol atsiliepė tėv. Tomas Žiūraitis, OP, ses. Ignė Marijošiūtė, tėv. A. Nockūnas, MIC, Linas Sidrys, Vincas Kolyčius, kun. Viktoras Dabušis, Gailutė Valiulienė ir kun. K. Pugevičius (keletą knygų esu ir aš pats pasiūlęs). Čia spausdiname to sąrašo nedidelę dalį. Sąrašas bus tęsiamas kituose "Ateities" numeriuose. — Kęstutis Trimakas

---

Knygos lietuvių kalba

Dr. Juozas Girnius. "Pranas Dovydaitis". "Ši knyga ir visa joje sutelkta medžiaga visų pirma ir yra skirta, kad būtų atkurtas Dovydaičio asmens kiek galint pilnesnis ir teisingesnis vaizdas. Tai sąlyga Dovydaičiui likti gyvam mūsų tautoje ne tik savo darbais, bet ir pačiu šviesiu savo asmeniu" (autorius įžangoje).

Kun. Alfonsas Gražulys. "Šviesa tamsoje". Krikščionis gyvenime serija, 11 nr. "... evangeliškai inspiruojanti, besiremianti Kristaus ir jo Bažnyčios mokslu, gausiai iliustruota daugelio pirmaeilių mąstytojų mintimis, ... viena iš tų, kurios padeda... į dabarties žmogaus bendruomenės gyslas įlieti amžino, gaivalingo, dieviško Evangelijos kraujo" (K. Trimakas, "Ateitis", 1975, 7 nr., 218 psl.).

Jacques Maritain, "Protu ir tikėjimu". Krikščionis gyvenime serija, 12 nr. Maritaino raštų rinktinė: Protas ir pažinimas, Laikas ir istorija, Žmogus ir visuomenė, Tikėjimas ir Bažnyčia.

Prel. Vyt. Balčiūnas. (red.) "Šventoji Dvasia — Bažnyčios atnaujintoja". Charizmatinis Bažnyčios atsinaujinimas ir Bažnyčios vadovų žodžiai.

Kun. V. Dabušio pastaba: "Manau, kad tinkamas supažindinimas knygų "Stasys Šalkauskis" ir "Kazys Pakštas" pažadintų ateitininkuose viltį ir aukos dvasią".

Knygos anglų kalba

Susitinkant su Dievu

Ralph Martin. "Hungry for God". Ypač nuostabi knyga, aptarianti žmogaus alkį Dievui ir jį vedantį į kasdieninį pokalbį su Juo.

J. Lange, OSFS; A. Cushing. "Friendship with Jesus". Aptaria, su kuo žmogus susiduria, kai tikrai nori atsiverti Dievo veikimui — pasirinkimuose, santyky su Dievu ir su kitais.

J. Haughey, S.J. "The Conspiracy of God". Nuostabus įžvelgimas, kaip Dvasia veikė Kristuje ir dabar mumyse. Su puikia įžvalga į Trejybės paslaptį.

Jean Vanier. "Be Not Afraid" ir "Euruption to Hope". Pats persiėmęs Kristaus dvasia, turėdamas namus vargšams ir atsilikėliams, autorius aiškina, kaip į kasdienybę įvesti Kristaus vertybes, ypač meilę.

Thomas Merton. "Life and Holiness". Žymus autorius-trapistas nurodo dvasinio gyvenimo dėsnius, skaitytojus pripildydamas entuziazmu, kad yra įmanoma gyventi Kristuje.

Paul Hinnebusch, O.P. "Praise: A Way of Life". Apie garbinimą, kaip aukščiausią maldos formą ir kaip jis pakeičia žmogų.

Arkivysk. Anthony Bloom. "Beginning to Pray". Nuostabi knygutė apie maldą.

Arkivysk. Anthony Bloom. "Courage to Pray". Apie maldą, kaip susitikimą su Viešpačiu savyje. Puiki knyga.

Edward Farrell, S.J ."The Father is Fond of Me", "Prayer is a Hunger", ir "Disciples and Other Strangers". Visos šios knygos gali sustiprinti tikėjimą bei maldos gyvenimą. Lengvai suprantamos visiems.

Peter G. Van Bremen, S.J. "As Bread That is Broken". Įžvalgos, kaip žmogaus susitikimas su Dievu maldoje (šv. Rašto šviesoje) duoda prasmę maldai, tikėjimui, nuodėmės supratimui, tarnavimui kitiems, kančiai, džiaugsmui ir kt.

Žmogus sugeba ir turėtų kilniai gyventi. Kai situacija nužemina žmogų, jis kartais to negali pakeisti, bet jis gali save gerbti, save valdyti ir iki tam tikro taško įtakoti kitų reakcijas į save."

ŽMOGAUS KILNUMAS

ONILĖ VAITKUTĖ

Onilė Vaitkutė kalbėjo šia tema moksleiviams ateitininkų jubiliejinėje stovykloje 1975 m. Dainavoje, JAV. Jau nuo seniau bendradarbiaujanti "Ateityje" ir studentų ateitininkų leidiny "Gaudeamus". Šios vasaros gale ištekėjusi už Kęstučio Šeštoko, tęsia medicinos studijas Taft universitete, Bostone.

Šią vasarą man paaiškėjo, kad, nors esi gimęs žmogumi, tai nereiškia, kad tu žmogiškai gyvensi. Aš patyriau, kad reikia stengtis kilniai gyventi, kad reikia padirbėti, jei nenori prarasti savo žmogiško vertingumo.

Bet pradėkim nuo pradžių.

Kai kurie iš jūsų lankėte kun. Ylos kursus; kai kurie gal esate pastudijavę filosofijos savo mokyklose, tai jūs suprantate, kad gyvenimas gali būti suskirstytas į tris lygius.

Pirmas lygis yra biologiškas arba gamtiškas gyvenimas. Šis yra naudingas ir reikalingas, nes šiame lygyje mes rūpinamės apie sausas palapines, apie pavakarius, mes miegam per paskaitas. Šiame biologiškame lygyje mes rūpinamės apie savo "physical survival", kaip ir visi gyvuliai, nes be jo negalime nieko kito daryti. Pabrėžiu — šis lygis yra geras, reikalingas ir gražus.

Bet lipkim aukščiau, nes yra ir kitų gerų dalykų.

Antras gyvenimo lygis yra žmogiškas lygis. Čia jau mes pasiklausom paskaitų, padainuojam, parašom meilės eilėraštį, palošiam organizuotą sportą, paskaitom "Scientific American". Čia mes kuriam kultūrą ir griežtuosius mokslus. Mes čia galvojam ir jaučiam. Bet lipkime aukščiau.

Trečias gyvenimo lygis yra žmogaus santykiavimas su Dievu. Čia jau yra tikėjimas ir religija. Čia telkiasi klausimai, kas aš esu, koks mano tikslas ir t.t.

Žmogus gali ir turėtų gyventi visuose trijuose lygiuose iš karto, nes jis turi rūpintis savo kūnu, savo protu ir savo dvasia. Bet labai dažnai žmogus gyvena tiktai pirmuose dvejuose lygiuose arba net tiktai pirmame lygyje, kaip gyvulys. Gal jis nežino apie aukštesnius lygius, gal jis tingi lipti tais lygiais, o gal jis tikrai tų kitų lygių negali pasiekti.

Tas pirmas laiptas iš gyvuliško gyvenimo į žmogišką gyvenimą nėra toks mažas ir nėra taip lengvai perlipamas, kaip aš maniau. Tai šiandien tik pakalbėkime apie skirtumus tarp gyvuliško ir žmogiško gyvenimo.

Sakėme, kad gyvulys ir žmogus pirmame lygyje, gamtiniame gyvenime, turi apsisaugoti nuo pavojų ir pavalgyti. Kai mes turime šiltus namus, lentynas, pilnas konservuoto maisto ir Archie Bunker televizijoje palaikyti kompaniją vakarais, galėtumėm tuo pasitenkinti. Žmogus, kuris tuo pasitenkina, yra vaikštanti tragedija — mes galime turėti daug daugiau.

Mes turime protą ir mes turime jausmus. Su jais mes galime patirti platų pasaulį. Su protu mes galvojame — sprendžiame chemijos formules, krečiam juokus, mes kuriam. Noriu jums papasakoti apie vieną aštuonerių metų berniuką, kuris parašė

knygą — knyga niekad nelaimės Nobelio premijos, bet galime pasigrožėti, kad tas berniukas panaudojo savo gyvą vaizduotę.

Ir su jausmais galime patirti aplinką ir pasaulį. Yra įdomu, nors nemalonu, kai tėvai užpyksta; yra labai smagu ir saldu juoktis, dar smagiau, kai be priežasties su drauge kikeni; yra ir skausmo, kai jis šoka su kita mergaite, o ne su tavim.

Ar ne įdomiau gyventi, vartojant protą ir jausmus, negu vien biologiškai? Ar ne įdomiau pasikalbėti su žmogum, kuris domisi kokia idėja ar knyga, negu su tuo, kuris tik skaičiuoja, kiek kartų jį uodai įkando arba visą vasarą saulėj deginasi?

Noriu pasakyti, kad žmogus, kuris kilniai gyvena, išpildo savo potencialus. Jis arba ji gyvena protingai, gyvena jautriai, gyvena dorai.

Dabar, kai žinome, koks žmogus turėtų būti, išsiaiškinkime, kada jis gali toks būti.

Kad žmogus galėtų išpildyti savo potencialus, jam reikia laisvės. Laisvės trejuose dalykuose.

1. Žmogus turi būti laisvas nuo fizinių rūpesčių. Žmogus turi pavalgyti, būti sveikas, pasilsėti. Jei jam reikia apie tokius dalykus galvoti, jam nerūpės kulturingas gyvenimas. Jei jam reikia rūpintis, kur jis ras savo sekantį "hamburgerį", jis nenorės skaityti knygos.

Todėl tokios programos, kaip Medicare, Social Security ar Welfare yra pagrįstos teisingom teorijom ir geru noru — jos aprūpina žmones pagrindinėmis reikmenomis. Žmogus turi teisę būti sotus, sveikas ir šiltas.

Šią laisvę pavadinkim saugumu.

2. Antroji laisvė yra nuo neteisybės.

Žmogus negali savarankiškai gyventi, jei jis ko nors nežino, jei jis nežino, kas jam reikalinga žinoti.

Atsimenu, kai penkto skyriaus mokytoja nubaudė kelias kitas mergaites ir mane, nes mes žaidėm žaidimus berniukų pusėje mokyklos kieme. Neteisybė šitoj bausmėj buvo toji, kad mokytoja mums iš anksto nepasakė, kad mes galime tik mergaičių pusėj žaisti. Mes nežinojom, kad kiemas buvo "segreguotas!"

Pavadinkim šią laisvę teisingumu.

3. Trečioji yra laisvė galvojimui, laisvė apsispręsti ir gyventi pagal savo nusistatymus, ne pagal diktatoriaus ar draugų nurodymus.

Tai gerai — esame susidarę idėją, koks idealus žmogus turėtų būti, ir Amerikoje turime sąlygas, kuriose galėtumėm siekti savo idealų. Bet kai pradedu skaičiuoti, kaip ir kada mes galime prarasti ir prarandame savo kilnumą, man pritrūksta pirštų.

Žmogus gali būti nužemintas situacijos, ir dažniausiai toji situacija nėra labai pakeičiama.

Badas gali žmogų nužeminti ir išraizgyti jo kūną: kai pasižiūriu į išbadėjusį Biafriuką ir Indijos vaiką su plonom kojytėm ir išpūstais pilvais, tai man aišku, kad čia iškoneveiktas žmogus.

Senatvė irgi gali būti patetiška, be priežiūros. Senatvėje gali sunykti kūnas ir protas.

Ne taip rimtai, bet kai žmogus paslysta ant ledo ir nelabai grakščiai supliumpa ant žemės, jis yra situacijos pažemintas. Kadangi toji situacija neturi rimtų pasekmių ji yra juokinga. Jei tas žmogus būtų susilaužęs koją, tai nebebūtų juokinga.

Žmogus gali būti kitų žmonių pažemintas.

Didelis pavyzdys buvo koncentracijos stovyklos. Pasitaikydavo, kad koks įsigėręs vokiečių kareivis piršto pamojimu nusiųsdavo šimtą žmonių į mirties dujų kamerą.

Mūsų jaunųjų gyvenime dabar, manau, yra pavyzdys savanoriškos nelaisvės, kai mes iš savo kvailumo pasiduodame kitų įtakai.

Amerikoje yra paplitęs Insult Cult. Yra didelė mada — ypač tarp piliečių ir tarp jaunimo — krėsti juokus įžeidimais. Aš manau, kad nėra reikalo pasijuokti, nužeminant kitą žmogų. Yra begalės neįžeidžiančių juokų. Neigiamas pavyzdys būtų studentų fuksų dienos.

Pagaliau žmogus gali pats save nusižeminti. Jis gali save iškoneveikti, nuėjęs į kraštutinumus — kai jis pabrėžia savo vieną kurią savybę labiau negu kitas, pvz., kai žmogus užsilieka gamtiškame gyvenime. Toks žmogus gal rūpinasi tik valgymu — jis pasidaro storas. Kitas save žudo alkoholiu.

J. D. Salinger vadina žmones, kurie rūpinasi vien daiktais, "Banana eaters". Tai yra žuvis, kuri įlenda į urvą pavalgyti ir ji tiek ėda, kad išpamsta — "ji sudoroja knygas,kitus žmones, filmus, maistą ir šiukšles" ir tada iš to urvo išlįsti nebegali.

Žmogus save pajuokia, kad jis elgiasi ne pagal tai, kas jis yra. Ar nejuokinga žiūrėti į seną žmogų, kuris nori būti jaunas ir nešioja perukus, jaunuoliškus drabužius. Arba kai jaunas nori atrodyti vyresnis ir vaidina subrendusį?

— — — —

Šiais žodžiais bandžiau pasakyti, kad žmogus sugeba ir turėtų kilniai gyventi. Kai situacija nužemina žmogų, jis kartais negali to pakeisti, bet jis gali save gerbti, save valdyti ir iki tam tikro taško įtakoti kitų reakcijas į save. Tikiuosi, kad mes turime užtenkamai pasiryžimo ir valios gyventi kilniai.

atžalos

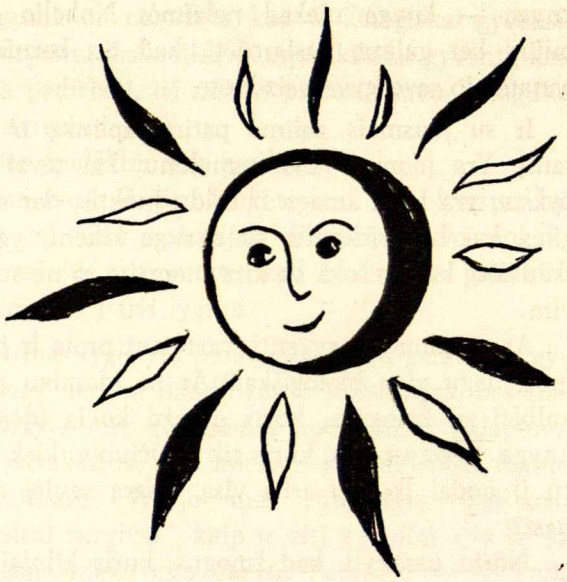

SAULĖTEKIO DOVANA

Žvaigždžių spinduliai jau užgesę,
Ir mėnulio šypsena jau nyksta,
Bet saulė visam savo grožy,
visoj savo didybėj
Kyla iš tamsiųjų nakties šešėlių.

Savo gėrį ji dalina auksiniais
spinduliais,
Skleidžia džiaugsmą, šilumą ir laimę
Visiem šioj žemėj.
Tik priimkit šviesią dieną — saulės
dovaną!

Kaip kūdikio pirmoji šypsena,
Ramina žmonių nuliūdusias širdis,
Ar draugo džiaugsmo ašara
Ir mielo brolio malda
Ramina žmonių nuliūdusias širdis.
Tai saulė, miela pasaulio gaivintoja,
Sveikina mus kas rytą — savo dovana.

Lidija Dudėnaitė

Piešinys Rimos Valiulytės.

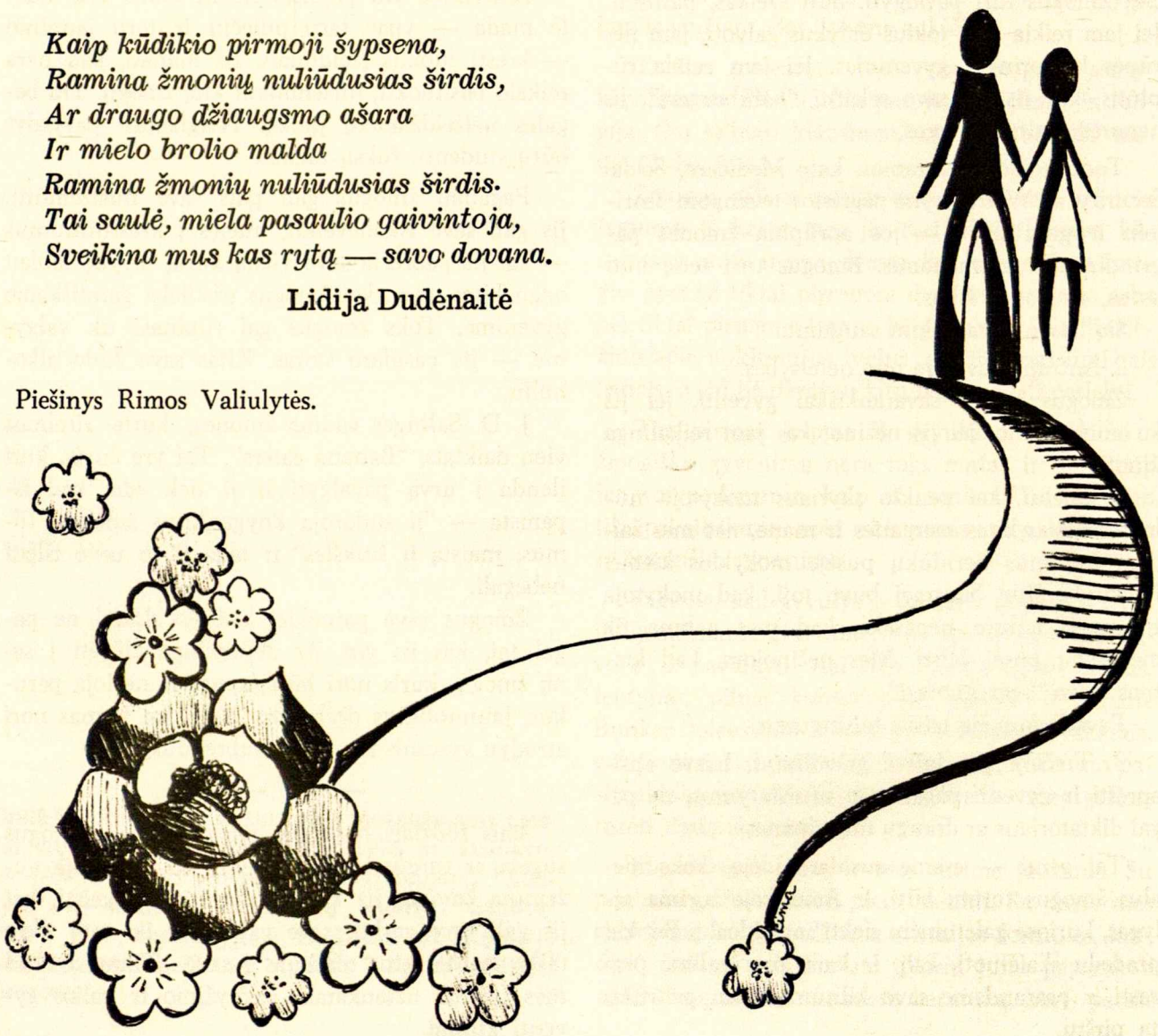

APIE LIETUVIŲ KOVĄ UŽ TIKĖJIMĄ IR LAISVĘ

Šiuo rašiniu Vida Kuprytė laimėjo antrąją premiją Lietuvių Bendruomenės Cicero Apygardos paskelbtame jaunimo konkurse.

Lietuvių tauta yra patyrusi sunkų tautinį ir religinį persekiojimą. Lietuviškumą ir tikėjimą išlaikė lietuviai patriotai. Daugeliui jų teko kentėti ir net mirti už savo idėjas.

Po dvidešimt dviejų metų Lietuvos nepriklausomybės, 1940 metų birželio mėnesį, komunistai rusai okupavo Lietuvą. Jie pradėjo suiminėti ir įkalinti lietuvius, kurie, jų manymu, būtų pavojingi sovietiniai santvarkai.

Po metų ,1941 m. birželio 14-16 dienomis, komunistai masiškai pradėjo vežti nekaltus lietuvius į Sibirą. Netikėtai užklupti žmonės, net kūdikiai ir ligoti seneliai, buvo suvaromi į gyvulinius vagonus, be vandens ir be maisto buvo vežami Sibiran.

Ten jie rado nežmoniškas gyvenimo sąlygas: neįprastą klimatą, nepakeliamai sunkius darbus, stoką pagrindinio maisto. Be to, juos kankino begalinis ilgesys savo krašto ir artimųjų. Visa tai daugeliui pakirto jėgas, ir daug kas greit žuvo. Tie, kurie išliko, dažnai su sužalota sveikata grįžę į Lietuvą, kiek galėjo, savo jėgas skyrė savo tautai.

Tuoj po vežimų vokiečiai okupavo Lietuvą. Netrukus įkaitais buvo suimti lietuviai inteligentai ir vežami į koncentracijos stovyklas.

Komunistai vėl užėmė Lietuvą 1944 metų vasarą. Šita okupacija tęsiasi iki šios dienos.

Lietuviai tėvynėje vis teberodo savo stiprų tautinį susipratimą, ir daug kam tenka skaudžiai nuo okupanto nukentėti. Tai aiškiai matosi Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikose. Kronikoje aprašoma lietuvių ištikimybė savo tikėjimui ir registruojami okupanto tikinčiųjų persekiojimai. Kronika, slaptai leidžiama pogrindyje, įvairiais keliais pasiekia ir išeiviją.

Kronikos bendradarbiai: Nijolė Sadūnaitė, Petras Plumpa, P. Petronis ir J. Stašaitis, buvo susekti ir už savo patritonę veiklą nežmoniškai nubausti.

Kunigai Šeškevičius ir Zdebskis buvo nuteisti vien už katekizmo mokymą. Dažnai tėvai yra atleidžiami iš darbo, jei sužinoma, kad yra tikintys.

Lietuviai nori ne vien religinės bet ir tautinės laisvės. Romas Kalanta susidegino, aukodamasis už tautos laisvę. Po jo mirties Kaune vyko didelės demonstracijos. Jose dalyvavo apie trys tūkstančiai jaunimo.

Gyvendami laisvame pasaulyje, turime geriausias sąlygas laisvai reikštis. Religiškai ir tautiškai. Deja, patogumuose skęsdami, dažnai užmirštame savo brolių kovą Lietuvoje. O ta kova mus įpareigoja darbui ir aukai.

Prie tos kovos lengvai galime prisidėti savo tautiniu sąmoningumu ir pastangomis išlikti lietuviais. O Amerikoje to niekas netrukdo. Aš turiu išmokti gerai kalbėti ir rašyti lietuviškai. Turiu įdomautis viskuo, kas liečia Lietuvą, jos praeitį, dabartį ir ateitį. Turiu sekti lietuvišką spaudą, ją remti ir platinti.

Lietuviai pavergtoje tėvynėje jau daugiau kaip trisdešimt metų nenuilstamai kovoja. Sunkiausiose sąlygose jie įstengia išlaikyti savo protėvių tikėjimą ir tautinį charakterį. Jie yra mums pavyzdys ir mus įpareigoja jungtis į tą kovą. Jie mums rodo, kad ne sąlygos ir ne aplinkybės apsprendžia žmogų, bet jo kilnus būdas ir jo aukos dvasia padaro jį nenugalimu.

Tai duoda ir mums vilties ir paguodos, kad anksčiau, negu daug kas tiki, Lietuva bus nepriklausoma.

Vida Kuprytė

Prel Pranciškus Juras savo įsteigtame Amerikos Lietuvių Kultūros Archyve, Putname, Conn., JAV.

Sukaktuvininko prel. Pr. Juro linkėjimai:

KAD JAUNOJI KARTA SUPRASTŲ LAIKO BRANGUMĄ

Klausimas: Gerbiamas Prelate, sveikiname Jus sulaukus brandaus 85 m. amžiaus — ne tik sulaukus, bet per tuos metus daug nuveikus. Tebedirbate ir dabar. Kokios Jūsų idėjos apie tą žmogaus gyvenimo laikotarpį, kurį vadiname senatve?

Prel. Juras: Sakoma, kad senas vynas, jeigu jis nėra surūgęs, yra priskiriamas prie geresniųjų vynų rūšies. Bet jaunimas paprastai jo nenaudoja ir jis riogso rūsyje ant lentynų. Taip elgiamasi ir su senaisiais žmonėmis. Kiekviena jaunoji karta senuosius priskiria prie "old Fashion" ir tik tesinaudoja jų atsarga arba kūryba. Bet labai svarbu, kad jaunoji karta suprastų laiko brangumą ir savąją paskirtį dangiškoje šviesoje.

Dievo Apvaizdos parėdymu, aš turiu laimę praleisti gyvenimo saulėleidį senelių įstaigoje. Vieni iš jų ramia sąžine ruošiasi kelionėn į amžinybę, gi kiti iš jų norėtų grąžinti jaunatvę ir krauti sau lobį danguje, kur nei rūdys neėda, kur vagys neįsilaužia ir nepavagia. Apie mano gyvenimą bei veiklą Putname tegu kalba ALKA.

Klausimas: Kokie Jūsų ryšiai su ateitininkų sąjūdžiu?

Prel. Juras: 1912 m. studentai K. Bizauskas ir Radzevičius buvo iš Kauno atvykę į Šiaulius įkurti moksleivių ateitininkų kuopelę. Kapelionas kun. J. Didžiulis pakvietė ir mane... Jaučiaus pagerbtas ir džiaugiaus galįs įsijungti į draugijėlę asmenų, siekiančių aukštų idealų. Grupelė buvo nedidelė. Susirinkimai būdavo su paskaitomis ir diskusijomis. Deja, veikiai turėjau skirtis. Kylantieji debesys neišvengiamo karo tarp Rusijos ir Vokietijos mane gąsdino. 1912 m. man reikėjo stoti į rusų kariuomenę. Liūdesio įskaudinta širdimi apleidau Lietuvą ir išvykau į Ameriką. Iš tolo po Pirmojo pasaulinio karo ateitininkų veikla Lietuvoje mane stebino ir džiugino. Užtat, kai Lietuvos valdžia bandė ateitininkų veiklą užslopinti, nusiunčiau ateitininkams į Kauną tūkstantį dolerių, kaip protestą prieš valdžios užmojus... 1961 m. buvau pakviestas būti Ateitininkų Sendraugių Sąjungos dvasios vadu, o 1952 m. man buvo suteiktas garbės nario titulas. Ir dabar priklausau ateitininkų sendraugių sąjungai.

veikla

STUDENTŲ ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Clevelande

1976 m. Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas įvyko Clevelande spalio 23 ir 24. Dalyviai pradėjo rinktis penktadienio vakare, kur jie susitiko dr. Lenkausko namuose.

Daugiau kaip trisdešimts atstovų bei dalyvių susirinko "Naujoje Parapijoje" šeštadienio rytą. SAS centro valdybos vardu Bronius Petrauskas oficialiai atidarė suvažiavimą lauke, prie vėliavų stiebų, šalia lietuviško kryžiaus.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukalbėjo iškilmingą atidarymo maldą. Po to studentai sugiedojo Lietuvos himną ir pakėlė Amerikos ir Lietuvos vėliavas.

Gražiai išpuoštoje parapijos klasėje Bronius Petrauskas padėkojo visiems atvykusiems ir pakvietė į prezidiumą Loretą Radvilaitę sekretoriauti ir Audrių Tadą Klimą —pirmininkauti. Į mandatų komisiją buvo išrinkti Bronius Petrauskas ir Nijolė Ivaškaitė; į rezoliucijų komisiją — Andrius Razgaitis ir Marius Laniauskas; į rinkimų komisiją —Vytas Keblys ir Vida Naujalytė.

Ateitininkų Federacijos centro valdybos įgaliotas, kun. dr. Kęstutis Trimakas suvažiavimui nurodė prieškongresinių 1976-1977 metų veiklos gaires, taikomas visoms ateitininkų sąjungoms: kūrybingumą, pagalbą tautiečiams okupuotoj Lietuvoj ir ypač krikščionišką atsinaujinimą — atsinaujinimo savaitgaliais, specialiom ateitininkų Mišiom, kandidatų stipriu ideologiniu paruošimu, susirinkimuose dažnu gyvosios dvasios nagrinėjimu ir praktišku pritaikymu.

Antanas Razma, Ateitininkų Federacijos SAS referentas, pranešė suvažiavimui apie ateinančio Kongreso programą. Jis pabrėžė, kad bus viena ištisa diena studentų ateitininkų sąjungos problemų nagrinėjimui. Diskusijose dalyvaus moksleiviai, studentai ir sendraugiai. Iš diskusijų bus tikimasi nutarimų, kurie nuspręs ateinančių penkerių metų veiklą (ligi kito Kongreso). Jis taip pat teigė, kad, jeigu per kongresą nebus išspręstos problemos, jos niekad ir nebus išspręstos.

Toliau Bronius Petrauskas pranešė apie SAS centro valdybos veiklą (platesnį pranešimą žr. 000 psl.). Jis pabrėžė, kad centro valdyba turėjo problemų, pradėdama veiklą vėlai, bet taip pat veikdama ne tik Pasaulio Jaunimo Kongreso, bet taip pat Tautinių Šokių Šventės metu. Kita veikimo kliūtis buvo, kad ši valdyba buvo lyg ir "prezidento Fordo padėtyje" — ji nebuvo išrinkta ir todėl truputį silpnesnė.

Sekė draugovių pranešimai. Buv. pirm. Nijolė Ivaškaitė — apie Bostono draugovę, pirm. Dainė Narutytė — apie Chicagos draugovę, pirm. Vyt. Keblys — apie Detroito studentų veiklą, Ž. Kliorytė — apie Clevelando studentus, Tadas Klimas — apie Rochesterio draugovę, Raimundas Sungaila — apie veiklą Toronte. Be to, Montrealio draugovės pranešimas buvo atsiųstas paštu ir suvažiavime perskaitytas (pranešimai spausdinami šio nr. "Veiklos" skyriuje — Red.).

Po pranešimų A. T., Klimas paaiškino, kad Rochesterio šv. Jurgio parapijos klebonas buvo sutikęs būti SAS dvasios vadas, bet tada, išvažiavęs į Floridą, staigiai mirė širdies priepuoliu. Už a.a. kun. Jono Dyburio sielą suvažiavimas valandėlę pasimeldė.

Po pertraukos ir pietų buvo perskaitytos pereito suvažiavimo rezoliucijos. Po to sekė bendros SAS padėties diskusijos, kurioms vadovavo Linas Sidrys ir Antanas Razma. Sidrys kalbėjo daugiau filosofiškai, minėdamas "ūkininko" bei "studentų" būdus, o Razma laikėsi daugiau praktiškų rėmų.

Tada sekė rezoliucijų komisijos pranešimas (Marius Laniauskas) ir bendri siūlymai. Nutarimai buvo didele dalimi techniški. Jie turėtų, pagal SAS įstatus, netrukus būti išspausdinami.

Į naują SAS CV-bą buvo išrinktas Saulius Girnius (pirmininkas), Kęstutis Sušinskas ir Vida Naujalytė. Kiti nariai bus kooptuoti. Į Kontrolės Komisiją buvo išrinkti Linas Sidrys (pirmininkas), ir Vida Sidrytė bei Antanas Razma (nariai). Linkime naujai valdybai bei komisijai sėkmės!

Sekmadienį, po gražių šv. Mišių ir gražaus bei specialiai skirto kun. Gedimino Kijausko pamokslo, suvažiavimas iškilmingai pasibaigė ateitininkų himnu.

Audrius Tadas Klimas

Studentų ateitininkų suvažiavimo dalyviai Clevelande (iš kairės): Ž. Kliorytė, Ant. Razma, D. Juozapavičiūtė, R. Baukaitis, L. Labanauskaitė, M. Idzelytė, E. Razma.

SAS CENTRO VALDYBA 1975-1976

Centro valdyba pradėjo veikti 1975 m. gruodžio mėn. Ją sudarė Tadas Klimas, Bronius Petrauskas ir Juozas Laukaitis. Išleisti keturi aplinkraščiai. Taip

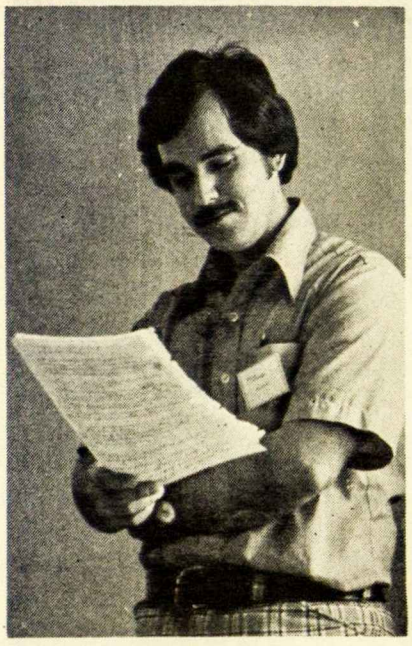

Bronius Petrauskas kalba apie 1975-1976 m. SAS centro valdybos veiklą.

pat rašyta po keletą laiškų atskiroms draugovėms. Perorganizuotas studentų sąjungos adresų sąrašas. Turėta apie 19 posėdžių. Valdyba surado vietą ir padėjo Rochesterio draugovei pravesti studentų pavasario kursus. Dalyvavo Ateitininkų Federacijos centro valdybos posėdyje Cicero, Ill.

Buvo bandoma išleisti studentų leidinį "Gaudeamus". Pradžioj stengtasi surasti, kas šį leidinį redaguotų, bet niekas neapsiėmė. Tada nutarta, kad pati valdyba redaguos. Tačiau nebuvo gauta medžiagos.

Pajamų 1975-1976 m. buvo apie 2600 dol.; išlaidų — apie 1400 dol. Naujai valdybai atiduodama apie 1200 dol. (veiklos pradžioj iždе buvo 912.81 dol.).

Pranešimas apie SAS padėtį padarytas studentų vasaros stovykloje Wasagoje.

(Pagal Br. Petrausko pranešimą suvažiavime)

STUDENTŲ DRAUGOVĖS 1975-1976

Chicagoje

Draugovės pirmininkas —Linas Rimkus. Jam talkininkavo Vida Naujalytė ir Petras V. Kisielius. Šių veiklos metų susirinkimuose turėjome J. Pabedinsko paskaitą ekonomijos klausimais, kun. dr. K. Trimako, vyr."Ateities" redaktoriaus, pranešimą, III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso apibūdinimą, kun. dr. V. Rimšelio, MIC, pasakojimą apie Lenkijos lietuvių gyvenimo sąlygas, E. Bradūnaitės pasakojimą apie Pennsylvanijos lietuvių gyvenimo sąlygas ir tautosakos rinkimą. Draugovė su kitom jaunimo organizacijom surengė 40 valandų sargybą prie Chicagos katedros 4 m. Lietuvos Bažnyčios Kronikos sukakties proga. Suruošė Velykų šokius, Mardi Gras "barankų" kambarį; dalyvauta Ateitininkų Kūčiose, Chicagos Ateitininkų Šeimos šventėj, ateitininkų sendraugių rengiamam gavėnios seminare. Iš draugovės narių buvo sudarytas užsienio komitetas ryšiams palaikyti su ateitininkais kituose kraštuose.

Clevelande

Clevelando draugovės veikloje buvo ir gyvesnių, ir lėtesnių momentų. Tarp gyvesnių įvykių pažymėtinas pavasarį Lenkauskų vasarnamyje suruoštas atsinaujinimo savaitgalis, kur pokalbiams vadovavo kun. dr. K. Trimakas (ištraukos spausdinamos "Ateities" 7 ir 9 nr.).

Leonardui Dambriūnui išėjus amžinybėn, žmonai Elenai, Marytei ir Antanui reiškiame užuojautą su viltim į amžinybę Viešpatyje.

"Ateities" redakcija

Rochestery

Draugovės nariai sudarė ne tik SAS cento valdybą, bet ir dalį MAS centro valdybos. Jūratė Krokytė buvo MAS Rytų Apygardų ryšininkė, o taip pat suruošė bei vadovavo Neringos moksleivių-jaunučių stovyklai. Draugovė suruošė studentų ateitininkų pavasario kursus Rochesteryje, gausiai dalyvavo Wasagos stovykloje ir atsilankė į "Ateities" jubiliejaus šventę Chicagoje. Rochesterio ateitininkų Jaunimo Teatras pastatė Škėmos trijų veiksmų tragediją "Žvakidę", kuri vėliau buvo suvaidinta Philadelphijoje. Tai grynai jaunimo darbo produktas — jį net ir režisavo studentė Kristina Sabalytė.

Audrius Tadas Klimas

Toronte

Toronto draugovę sudaro apie dvidešimt studentų. Šie studentai yra vyresni, todėl draugovė mėgina derinti veiklą su jaunesniais sendraugiais. Drau-

Chicagos studentams ateitininkams E. Bradūnaitė kalba apie Pennsylvanijos lietuvių tautosakos lobius ir supažindina juos su jos įsteigtu tautosakos archyvu Jaunimo Centre.

govė suruošė ir vadovavo studentų ateitininkų vasaros stovyklai Wasagoje.

Montrealis

Montrealio studentų ateitininkų draugovė šiais metais turi 11 narių, kurių trys yra naujai įstoję iš moksleivių kuopos. Draugovės valdybą šiuo metu sudaro šie nariai: pirmininkė — Vida Žitkutė, vicepirmininkė ir sekretorė — Vida Kudžmaitė, globėja — seselė Paulė, Zita Savickaitė. Ižde turime 20 dol.

Pereitais 1975-1976 veiklos metais draugovės veikla susilpnėjo dėl retų susirinkimų: įvyko tiktai trys susirinkimai. Be šių susirinkimų, studentai aktyviai dalyvavo Montrealio ateitininkų metinėje ir šeimos šventėje.

Jau dveji metai, kai sėkmingai vyksta Šv. Rašto-Naujo Testamento skaitymas kiekvieno susirinkimo pradžioje. Galvojame, kad gilesnis susipažinimas su Kristaus Evangelija yra būtinas ir reikalingas kiekvienam ateitininkui, ir už tai planuojame tęsti Evangelijos skaitymą ir šiais metais.

Taip pat, planuojame turėti susirinkimus diskusinio būrelio forma, kaip ir anksčiau. Šituose pokalbiuose būna iškelti rūpimi ir aktualūs studentams klausimai. Diskutuojant savo tarpe, išskyla įvairios nuomonės ir idėjos, gaunamas platesnis akiratis. Kartais įvyksta taip, kad koks nors duotas pasiūlymas diskusijų metu tampa branduoliu, iš kurio išryškėja kai kurios problemos. Vienu žodžiu, diskusiniai būreliai tampa priemonė, kuri leidžia mums padėti vieni kitiems tapti pilnutiniais žmonėmis. Tuo pačiu laiku visi nariai išmoksta geriau kalbėti lietuviškai ir aplamai reikšti savo nuomonę, kaip ir nutarė 1975 Studentų ateitininkų suvažiavimo atstovai.

Šiais metais taip pat yra numatyti sekantys projektai:

1. Suruošti moksleiviams "Career Seminar", kuriame būtų pateikta informacija apie "universitetinį gyvenimą" duota tam tikra mokslinių šakų apybraiža. ir tų šakų karjerinės galimybės.

2. Rekolekcijos — susikaupimo vakaras.

Nors draugovė yra maža, turime daug vilties ir stengsimės, kad mūsų veikla energingai kunkuliuotų šiais metais.

Vida Žitkutė

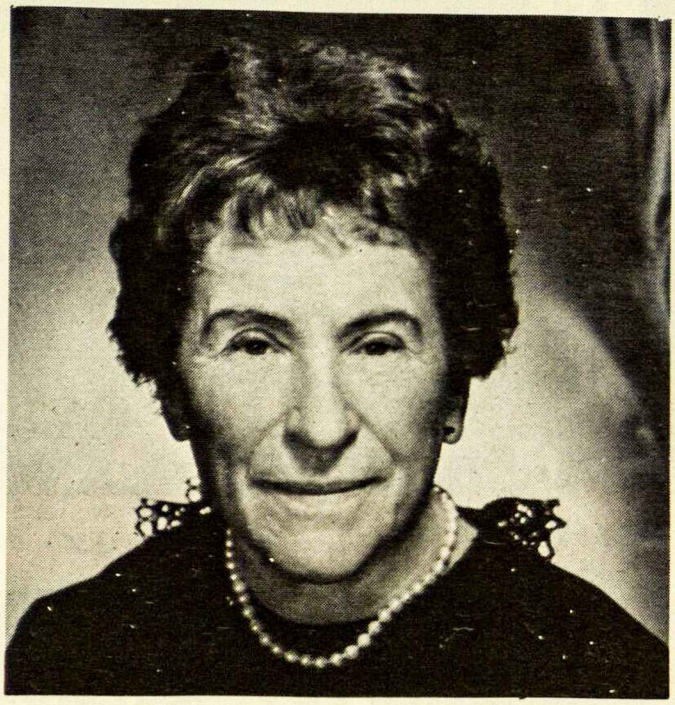

Magdalena Draugelytė-Galdikienė šįmet švenčia savo gyvenimo 85 m. sukaktį. Didesnę savo gyveenimo dalį ji vadovavo organizuotai lietuvių katalikių veiklai kaipo Lietuvos Katalikių Moterų Draugijos (1919-1927, 1928-1940) ir Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungų (1951-1968) pirmininkė. Sveikiname katalikybei ir Lietuvai daug nusipelniusią Sukaktuvininkę.

Detroitas

Turėjome susirinkimą kas mėnesį. Susirinkimo struktūra: paskaita ir po to meninė dalis. Kuopa suruošė meno parodą Detroito Kultūros centre ir susikaupimo vakarą prieš Kalėdas. Detroito draugovė paruošė studentams įžodžiui pasiruošti egzaminus. Nauja valdyba: Vytas Keblys — pirmininkas, Dana Veselkaitė — vicepirmininkė, Kristina Mičiūnaitė — sekretorė, Darius Mičiūnas — ždininkas, Jonas Martišauskas — socialinių reikalų vedėjas. Pereitų

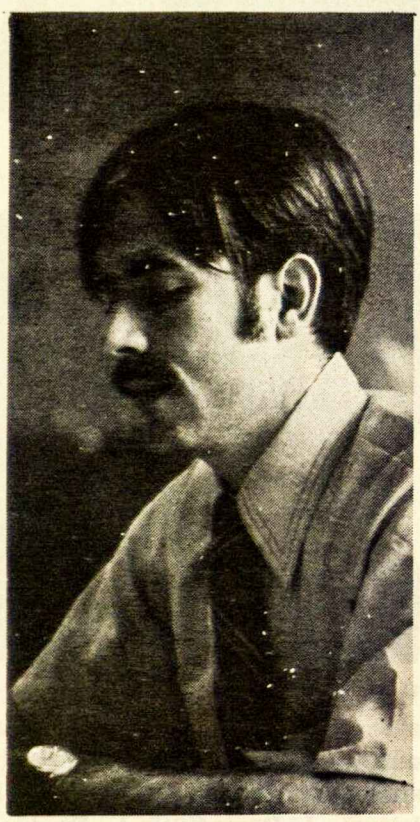

Linas Sidrys aptaria studentų ateitininkų veiklą.

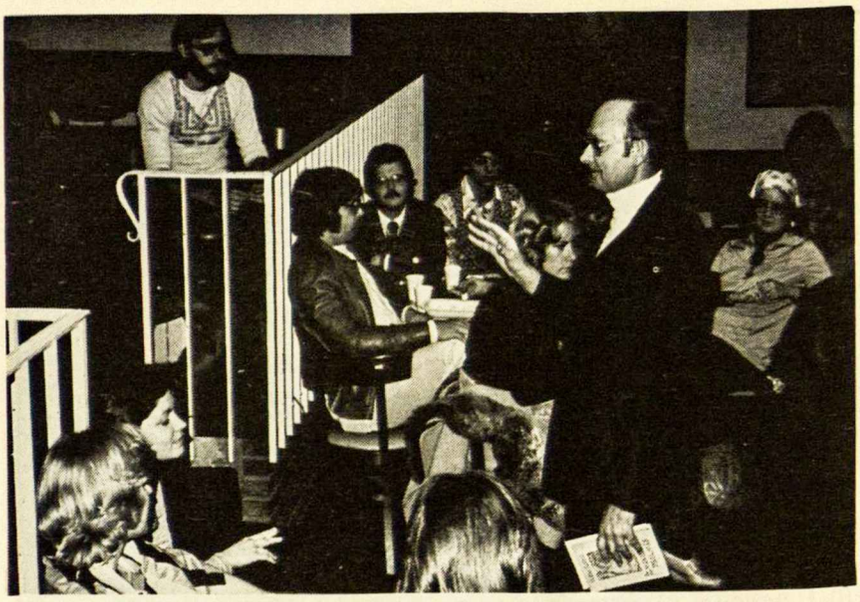

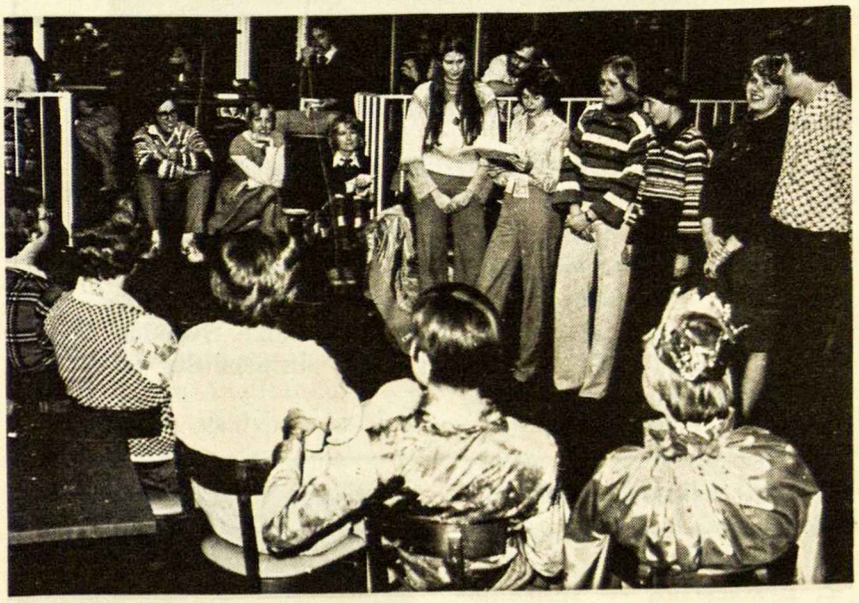

Viršuj: Chicagos studentų ateitininkų pavasariniam susirinkime dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas linki, kad mūsų veikla nebūtų nuolatiniai apviliantis "atsisveikinimas", bet vis prasmingesnis susitikimas. Vidury: nauji nariai atlieka programą: D. Pauliūtė, D. Bilaišytė, J. Derenčiūtė, L. Bradūnaitė, T. Drūtytė ir E. Taras. Apačioj: naujus narius šiltai priima karalienė (V. Olšauskas) ir karalius (P. V. Kisielius).

metų valdyba išleido du aplinkraščius ir suorganizavo SAS suvažiavimą Detroite.

Bostonas

Pereitais metais mes turėjome susirinkimą kas mėnesį nuo lapkričio iki gegužės. Beveik kiekviename susirinkime klausėmės paskaitininko. Įdomiausia tema buvo apie Lietuvos architektūrą. Paskaitos metu matėme skaidres. Sausio mėnesį SAS CV aplankė mūsų draugovę. Pavasarį suruošėm rekolekcijas. Šiais metais turėjome pirmą susirinkimą spalio pirmą dieną. Nieks nenorėjo eiti į valdybą, tai nutarėm, kad kas mėnesį vis kitas narys perims pirmininko pareigas ir suruoš susirinkimą. Nijolė Ivaškaitė sutiko būti koordinatore. Pirmas dalykas, kuri mes nutarėm atlikti šiais metais, yra pasiruošti studentų ateitininkų įžodžiui. Nijolė Ivaškaitė

VĖL SUSIRINKOM

Detroitas

Detroito ateitininkų tradicinei arbatėlei praėjus, pagaliau pradėjome vėl veikti! Lapkričio 7 keturiolika (iš mūsų 21) Karaliaus Mindaugo kuopos narių susirinkome Windsor, Ontario, pas "svetimtautę" Virginiją Kuraitę. Pradėjome susirinkimą pirmininko Virgiaus Kaspučio sukurta malda. Po maldos, Virgis narius supažindino su šių metų valdyba, o taip pat pasveikino naujus narius —Arūną Keblį, Almą Lelytę ir Rasą Veselkaitę.

Pirmininkas vadovavo pagrindinei susirinkimo daliai, diskusijas apie mūsų šių metų pasirinktą temą "Ar pasaulis keičia mus — ar mes keičiam pasaulį?" Kiekvienas narys pirmiausia turėjo duoti pavyzdį, kaip jis galvoja, kad pasaulis keičia mus. Diskutavom taip pat, kaip individualūs žmonės (ypač tėvai ir draugai) mus įtakoja. Iškėlę klausimą, kodėl jaunuoliai dažnai priešinasi tėvam, priėjom išvadą, kad dažnai natūraliai, nenorėdamas kito užgauti, jaunas žmogus priešingai daro, negu vyresni sako, norėdamas būti indi-

Sveilkiname prof. dr. Juozą Eretą, sulaukus 80-tųjų savo gyvenimo metų. Jam visad liekame dėkingi už jo darbus mūsų tautai ir ateitininkijai.

Sveikiname Rūtą Radzevičiūtę ir Eugenijų Girdauską, sukūrus naują šeimos židinį.

"Ateities" redakcija

vidualiu ir savarankišku. Be to, uždraustas vaisius vis atrodo skanesnis. Kalbėjome taip pat, kad visi įtakojome viens kitą vienaip ar kitaip ir kad galime kitus savo pusėn pakreipti negatyviu arba pozityviu būdu. Diskusijų pabaigoj nutarėme, kad keitimas vyksta cikle, kad mes keičiam pasaulį ir kad tuo pačiu pasaulis keičia mus.

Sekė einamieji reikalai. Buvo pranešta apie Padėkos Dienos kursus. Jaunimo Mišias, Kristaus Karaliaus Šventę ir Rimo Kaspučio vadovaujamą ateitininkų chorelį.

Po to visi rašėme laiškus į sostinę apie Brazinskų bylą. Po maldos p. Kurienė visus pavaišino. Parvažiavome į namus sotūs!

TRUMPAI

—**Toronte** buvo suruošta Šv. Rašto popietė lapkričio 20 d. Joje ses. Onutė Mikailaitė kalbėjo apie Šv. Raštą. Aiškinimui buvo naudojamos skaidrės. Į popietę buvo pakviesti sendraugiai, studentai ir moksleiviai.

— **Chicagos ateitininkų Kūčios** įvyko gruodžio 17, Jaunimo centre. Jų metu kun. Šarauskas laikė Šv. Mišias, ir moksleiviai išpildė meninę programą.

MOKSLEIVIAI

— Naująją Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybą sudaro: pirm. Saulius Čyvas, vicepirm. Viktutė Lenkauskaitė, sekr. Ugnelė Stasaitė, ižd. Vitas Sirgėdas, koresp. Andrius Razgaitis, narys Rimas Kuliavas, patarėjas Paulius Alšėnas. MAS dvasios vadas yra kun. G. Kijauskas, SJ. Jaunučių komisijoj: Vida Švarcienė ir Marytė Idzelytė.

— **Toronto** vyr. moksleiviai savo 1976-1977 veiklos metų tema pasirinko Ateitininkų Federacijos nurodytas gaires "Į krikščioniškąjį atsinaujinimą".

— **Chicagoje** Jaunimo centro jaunių ateitininkų kuopa pasivadino Partizano Daumanto vardu. Susirinkimai vyksta kartą į mėnesį po šeštadieninės mokyklos pamokų.

— **Detroito** moksleivių lapkričio 7 dienos susirinkimo tema buvo "Ar pasaulis keičia mus, ar mes keičiam pasaulį?" Lapkričio 29 išklausė kun. Paškaus pašnekesio ir diskutavo iškilusias mintis.

— **Philadelphijos** Prano Dovydaičio kuopos pirmasis susirinkimas įvyko lapkričio 14.

— **Dainavoje** moksleivių kursai įvyko Padėkos Dienos savaitgalį. Dalyvavo 21 kursantas.

— **Chicagoje**, Lipniūno kuopos moksleiviai surengė vakaronę gruodžio 12 su vaišėm. Programą atliko kuopos nariai. Sausio 29 jie rengia didįjį balių Ateičiai paremti, "Gyvenimas sapne".

—**Dainavoje** moksleivių Žiemos Kursai įvyko gruodžio 26-sausio 1. Kursų tema — "Pasaulėžiūros mokslas".

STUDENTAI

— **Detroite** ir šįmet veikia stud. Rimo Kaspučio vadovaujamas ateitininkų jaunimo chorelis. Jis giedojo Kristaus Karaliaus minėjime lapkričio 20 d.

— **Chicagos** draugovė lapkričio 13 priėmė šešis fuksus. Gruodžio 11 jie surengė moksleiviams ir studentams adventinio susikaupimo vakarą. Susikaupimas susidėjo iš šv. Mišių ir skaidrių, žodžio ir muzikos montažo.

SENDRAUGIAI

—**Clevelando** Ateities Klubo iniciatyva, suruošta religinių pašnekesių serija "Tėvynės Garsų" radijo bangomis.

— **Adelaidėje, Australijoje,** yra 22 ateitininkai sendraugiai. Spalio 30 jie surengė literatūros-muzikos vakarą.

—**Los Angeles** sendraugiai susirinko lapkričio 14. Susirinkime viešėjo AF generalinis sekretorius Vaclovas Kleiza.

— **Chicagoje** gydytojų Korp! Gaja prisiminė mirusiuosius korporacijos narius lapkričio 21 Šv. Mišiomis.

— **Detroito** sendraugiai suruošė Kristaus Karaliaus šventę — akademiją, kurioje paskaitą skaitė kun. dr. Ant. Paškus iš Ottawos, Kanados.

— **Chicagos** AS skyriaus valdybą sudaro Petras Spetyla - generalinis sekretorius, Edmundas Radavičius - iždininkas, ir nariai: Jonas Kučėnas, Arūnas Liulevičius, Adomas Viliušis ir Aldona Zailskaitė.

1976 METŲ "ATEITIES" TURINYS

STRAIPSNIAI, RAŠINIAI

Kūrybingas jaunuolis dviejų kultūrų sankryžoje 3

Įvadas — Lilė Gražulienė 4

Jaunuolis dailioje kūryboje — Elena Bradūnaitė 5

Jaunuolis technikinėje kūryboje — Almis Kuolas 7

Perspektyvos išauginti kūrybingą ateitininką — Kęstutis Sušinskas 9
Idealas ir tikrovė — Antanas Dambriūnas 10
Ateitininko pareiga skatinant kūrybą — Emilija Pakštaitė 12
Tautinės kultūros vertė — Linas Sidrys 13
Sovietinio lietuvio paveikslas (2) — Vytautas Vardys 15
Kultūra ir kartų skilimas — Jonas Kuprys 21
MAS Centro valdybos tikslai — Viktoras Nakas 24
"Ateities" redakcijų žodžiai 42
Pokalbis su ateitininkijos pirmūnu ir "Ateities pirmos redakcijos nariu dr. Elizieju Draugeliu 47
Jubiliejinių metų "Ateities" anketa — K. Trimakas
1 — "Ateitis" mūsų gyvenime 50
2 — Lietuva mūsų sprendimuose 95
3 — Bažnyčia mūsų įsitikinimuose 196
Pykstu ant meno, kuris savo aplinkos netardo — J. Gudinskas 58
Apie lietuvaičių seserų vienuolijų ateitį — Ses. M. Margarita 62
Lietuvos jaunimo priešinimasis okupantams — Al. Pakalniškis 67
Ateitininkijos būtis išeivijoje — L. Dambriūnas 79
Socialinė krikščioniškoji doktrina perspektyvinėje ateitininkų veikloje — Dvasiškija Lietuvoje — Jonas Kuprys 84
dr. Adolfas Damušis 87
"Elkitės kaip šviesos vaikai" — Joseph W. Evans 100
Lašas cementinėje aikštėje (apsakymas) — Petras V. Kisielius 102
Pasaulio lietuvių jaunimo žodis Lietuvos jaunimui 113
Pasaulio Lietuvių Jaunimo III Kongreso nutarimai 116
Jam buvo lemta nešti sunkų dvilypės misijos krovinį (apie III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą) — P. V. Kisielius 118
Lietuvių kalbos reikšmė jaunimui — K. Jūra 120
PLJS pirm. Ant. Saulaičio, S.J., žodis 131
1975 m. Lietuvių Fondo dailės premija V. Petravičiui 134
Kun. V. Martinkus — "Ateities" mecenatas 144
Krikščioniškojo humanizmo bruožai ateitininkų ideologijoje — Kun. Viktoras Rimšelis, MIC 157
Kalba Federacijos vadas 163,, 286
Lietuvių veiklos dinamika — Pasauliniai lietuviškos veiklos centrai — Gabija Juozapavičiūtė 164
Pasaulio lietuvių centrai ir politinė veikla — Viktoras Nakas 167
Konvertitas: Vieno jaunuolio apsisprendimas būti lietuviu — Kazimieras-Kenneth Stewart 172
Lietuvos partizanui — D. Š. 189
Krikščioniškojo humanizmo bruožai — V. Rimšelis, MIC 193
Jaunavedžiams — Kun. St. Yla 200
Į krikščioniškąjį atsinaujinimą — Kęstutis Trimakas 234
Šaukliai, kurie eina į pasaulį ir kalba už mane — Pokalbis su dail. Romu Viesulu 236
Kontaktai su poezija ir su Jonu Aisčiu — Kazys Bradūnas 243
Atsigrįžtu — Aldona Aistienė 245
Svajonės ir realybė, prisimenant Pasaulio Lietuvių Jaunimo Tretįjį Kongresą — Nijolė Lenkauskaitė 247
Neužgesinkite dvasios — A. Nockūnas, MIC 250
Drauge atsigaivinant prie krikščionybės versmių — K. Trimakas 252
Studentų pasisakymai apie susikaupimą — Vytautas Kliorys, Živilė Kliorytė, Marius Laniauskas, Nijolė Lenkauskaitė, Remigijus Damušis, Raimundas Bankaitis, Loreta Nykštėnaitė 254
Ką liudija buvę prie mirties slenksčio — Paruošė K. Trimakas 271
Alės Rūtos pokalbis su Jurgiu Gliauda 280
Nerimas Bažnyčioje — Kunigas iš okupuotos Lietuvos 283
Susitikimas su Visser't Hooft ir Yves Congar — Paruošė Vyt. Bagdanavičius, MIC 287
Nebegrįš (apsakymas) — Al. Pakalniškis 296
Ateitininkų sendraugių suvažiavimo rezoliucijos 301
Sendraugių anketos rezultatai — J. Vaitkus 302
Nauji studentai iš New Yorko moksleivių kuopos 303

Sveikinimai "Ateities" jubiliejaus proga ... 309
Tarp idealo ir tikrovės — G. Kijauskas, S.J. ... 312
"Ateities" jaunimo konkurso laimėtojai ... 314
Konkurso laimėtojų žodžiai — P. V. Kisielius, J. Malerytė, Alg. Čepas, R. Polikaitis 316
"Ateities" montažas — Vytas N. ... 317
Lapinsko "Vargdienių mišios" — Vl. Jakubėnas (ištr.) ... 319
"Nerijos" vokalinė grupė — Vl. Jakubėnas (ištr.) ... 320
"Ateities" mišios — A. Pr. ... 321
Atsiliepiant į Didįjį Šauksmą — K. Trimakas, Vyt. Kliorys, Ž. Kliorytė, M. Laniauskas ... 322
XX amž. lietuviškasis Kristupas — Pr. Razminas ... 327
Užuovėja (apsakymas) — Al. Pakalniškis ... 330
Ateitininkų Sendraugių Sąjunga, 1973-1976 — J. Vaitkus ... 338
Linksmas jaunuolis — Kristaus sekėjas — V. Gidžiūnas, OFM ... 351
Saulės giesmė — Pranciškus Asyžietis ... 353
Apie atsinaujinimo sąjūdį — Vysk. V. Brizgys, V. Gidžiūnas, OFM, ses. I. Marijošiūtė, V. Kolyčius, G. Valiulienė, P. Kleinotas, S.J., kun. J. Šeškevičius ... 357
Aplankius Š. Amerikos lietuvius — N. Guzikauskaitė, B. Bacevičiūtė, R. J. Saldys 360
Žmogaus kilnumas — O Vaitkutė ... 368
Kad jaunoji karta suprastų laiko brangumą — Prel. Pr. Juras ... 372

POEZIJA

Poezija — Teresė Pautieniūtė ... 22
Mano dienos — O Mikailaitė ... 49
Miesto gatve skubant — D. Sadūnaitė ... 63
Tikrovės sapnas — S. Pacytė ... 70
Poezija — Vitalija Bogutaitė ... 94
Mano sapnuose vaikštai, Lietuva — M. Saulaitytė ... 132
Eilėraščiai — L. Labanauskaitė ... 141
Neinančio, neskaitančio ir nesimeldžiančio rojus — Dr. S. Aliūnas ... 143
Poezija — Vladas Šlaitas ... 153
Jorge de Lima poezija — Išvertė P. Gaučys ... 160
Eilėraščiai — M. Girniuvienė ... 205
Elementai — O. Rossler ... 212
Poezija — Leonardas Andriekus ... 229
Eilėraščiai — Jolanta Malerytė ... 248
Eilėraščiai — Vyt. Keblys ... 293
Eilėraščiai — E. Juodvalkytė ... 326
Eilėraščiai — Obelė ... 334
Adventas; Kalėdos — Gertruda von le Fort ... 354

ANTAI... — K. Trimakas ... 1, 40, 77, 114, 155, 190, 231, 269, 310 349

ATVIRAI

Idėjos "Ateityje" 1911-1923 ir 1949-1975 — J. Vyt. Dunčia ... 98
Kas mus buria į viena — Kun. Vyt. Bagdanavičius, kun. P. Dilys, E. Gerulis, kun. A.
Apie Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvius — K. Jūra ir P. V. Kisielius ... 290
Mintys iš Brazilijos — kun. J. Šeškevičius ... 332
Atgaivinti "apmirusią tautą" — Živilė ... 362

ATŽALOS

Individualumas — Nemira Balsytė. Loreta Ulbaitė ... 27
In memoriam (eil.) — R. Pemkutė ... 63
Gyvenimas (eil.) — A. Šalčiūnas ... 65
Diena saulės šypsnyje — D. Bilaišytė ... 66
Dabartiniai Lietuvos didvyriai — G. Grušas ... 104
Eilėraščiai — P. Mališka, D. Ivaška ... 105
Lietuvos ateitis mūsų rankose — R. Polikaitis ... 137
Ateitininkų stovykla Brazilijoj — Stovyklautojai ... 138
Eilėraščiai — T. Zarankaitė ... 137

Nuobodžiausia diena — A. Zaranka 176
Žiedai (eil.) — Taura 177
Nevykusi diena — K. Veselkaitė 178
Žmogus, kurio niekad nepamiršiu — Algis 179
A. Barono "Vėjas lekia lyguma" — V. Laniauskas 219
Nešvarūs katilai — V. Kuprytė 219
Apie Lietuvą — G. Baronas 221
Kodėl maža pašaukimų į kunigus ir vienuoles — Moksleiviai 221
Jaunučių kūryba iš Dainavos stovyklos 257
Lietuvos vardo garsinimas — A. Lelytė 294
Ištrauka — A. Nelsaaitė 294
Sulauksi, pasauli (eil.) — L. Dudėnaitė 295
Džiaugsmas (eil.) — I. Adamonytė 295
Širdis į šviesą veržiasi (eil.) J Loreta 336
Okupuotos Lietuvos kankiniai — V. Laniauskas 309
Saulėtekio dovana (eil.) — L. Dudėnaitė 370
Lietuvių kova už tikėjimą ir laisvę — V. Kuprytė 371

KNYGOS
Apie žurnalistiką ir idealus — J. Jasaitytė 19
Dr. Juozo Girniaus "Idealas ir laikas" — Ant. Razma 20
Žmogaus teisių pažeidimai — A. Zailskaitė 106
Apie "Mano Pirmąją Komuniją" — J. Dievažys (Mūsė šeimoj) 136
Monografiją apie Dovydaitį pasittinkant — K. Trimakas 214
Ištraukos iš dr. J. Girniaus "Pranas Dovydaitis" 215
J. Kralikausko "Martynas Mažvydas Vilniuje" — Ses. O. Mikailaitė 298
Atsiųsta paminėti 20, 68, 106 143, 217, 300 342
A. Radžiaus "Baltos mėnulio miestas" (rec.) — A. Zailskaitė 363
Knygos krikščioniškam atsinaujinimui 367

LAIŠKAI 28, 57, 107, 135, 174, 218, 260, 297, 341

MŪSŲ ŠEIMOJ
Viešpats mane minko (5) — J. Dievažys 69
Apie "Mano Pirmąją Komuniją" — J. Dievažys (Mūsų šeimoj) 136
Naujas automobilis (7) — J. Dievažys 179
Tėte, einam suptis (8) — J. Dieevažys 335

SIMBOLIAI
Žalčių garbinimas — R. Olšauskaitė 108

VEIKSMINGAI VEIKTI
Kaip pagyvinti moksleivių kuopų veiklą — J. Girniūtė 140

VEIKLA 29, 71, 109, 145, 181, 222, 261, 304, 343

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130 USA. Redaktoriai: dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL 60453 USA, ir Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL 60650 USA. Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA

"ATEITIES" KONKURSAS JAUNIMUI

"Ateities" redakcija skelbia 1976-1977 m. jaunimo kūrybos konkursą. Kaip ir pastarasis, šis konkursas apima visą eilę sričių: 1. Prozą (novelę, apsakymą, apysaką ir pan.), 2. poeziją, 3. straipsnį-rašinį, 4. veiklos (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) aprašymą, 5. dokumentinę fotografiją ir 6. meno fotografiją. Redakcija vertins visus 1976 m. rugsėjo 15 d. —1977 m. rugsėjo 15 d. laikotarpyje atsiųstus kūrinius, studentų (ar nestudijuojančio jaunimo 19-30 m. amžiaus) ir moksleivių (iki 19 m. amžiaus) atskirai, kiekvienos srities pirmos premijos laimėtojui skirdama 50 dol. premją, o ant-; rosios premijos laimėtojui — "Ateities" 1 metų prenumeratą.

Konkurso piniginėms premijoms reikia 600 dolerių. Galintieji prašomi tapti mecentais. Premijos bus įteiktos "Ateities" vakare, 1977 m. spalio 29 d., Chicagoje.

PRAŠYMAS PAREMTI "ATEITĮ"

Nuo 1974 m. paveldėtos didelės "Ateities' 'žurnalo skolos per dvejus metus buvo sumažintos dėka stambių aukų, kaip 1976 m., kad "Ateitį" apdovanojo žurnalo mecenatai —Lipniūno ir Cicero moksleivių kuopos, prof. B. Vitkus ir kun. V. Martinkus, o taip pat kiti, parėmę "Ateitį" įvairiomis didesnėmis ar mažesnėmis aukomis. Redakcija, administracija ir leidėjai svarstė klausimą, ar pakelti prenumeratos mokestį. Prenumerata metams vos 7 dol., o prenumeratorių, nors padaugėjo paskutiniu metu, nėra jau tiek daug. Pasitikint tolimesnėm savanoriškom aukom, buvo nutarta kitiems metams prenumeratos dar nepakelti. Labai prašome visų šalia prenumeratos mokesčio pasiųsti auką: iš daugiau išgalinčių prašome daugiau. Tikimės, kad ir 1977 m. atsiras pavienių asmenų ar ateitininkų vienetų, kurie, "Ateičiai" padovanodami bent 500 dol., taps žurnalo vieno numerio mecenatais. Iš anksto nuoširdžiai visiems dėkojame.

"Ateities" redakcija, administracija ir leidėjai

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Vitalija Bogutaitė. PO VASAROS. Eilėraščiai. Trečiasis poetės eilėraščių rinkinys. Jai charakteringas "Troškimas gauti atsakymą savo generacijos ir savo laiko prasmei". Iliustracijos Z. Sodeikienės. Išleido "Ateities" leidykla. Užsisakyti galima leidyklos adresu: c./o. Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075. Kaina 4 dol.

TĖVYNĖS SARGAS. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1976; 2 nr. Turinyje: Mūsų švietimo problemos (A. Rinkūnas). LB — Altos sąveika (A. J. Kasulaitis), JAV sukaktis ir lietuvių tautos politinio gyvenimo samprata (Vyt. Bagdanavičius), Lietuvių politinio susiorganizavimo problemos (J. Kuprionis), St. Šalkauskis ir krikščioniškoji demokratija (J. Varnas), Taip griaunama Lietuvos laisvinimo veikla (P. Miškinis). Paminimos prof. dr. J. Ereto, prel. J. Balkūno ir prel. Pr. Juro sukaktys. Red. P. Maldeikis. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga.

ALp(LKA)1786
1976, Nr.10

90.725.283